SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо про Україну!

Рік 118, ЧИСЛО 14, П'ЯТНИЦЯ, 8 КВІТНЯ 2011 РОКУ 1893 Vol. 118, No. 14, FRIDAY, APRIL 8, 2011 $1.00

Відбулась очна ставка М. Мельниченка з Л. Кучмою

КИЇВ. – 4 квітня в Генеральній прокуратурі відбулась очна ставка Миколи Мельниченка і Леоніда Кучми. Ставка проходила російською мовою, оскільки, як заявив М. Мельниченко після очної ставки, Л. Кучма не розумів української мови, тому побажав, щоб спілкування і всі процесуальні дії були російською мовою.

М. Мельниченко волів говорити англійською мовою, але йому не дозволили.

М. Мельниченко наголосив, що очна ставка відбулася „завдяки титанічним зусиллям". Він вважає, що Л. Кучма дізнався дуже багато нового про своє оточення, зокрема про те, хто його „накручував" у справі Георгія Ґонґадзе.

Очна ставка відбулася в кабінеті слідчого. Слідство дозволило відеозапис зустрічі. М. Мельниченко сказав:

„Я свої свідчення підтвердив, яким саме чином я створював свої записи, коли це робив і чому. Сказав також, до кого я звертався, щоб вони оприлюднили ці записи. Л. Кучма усе це почув і на багато відповідей навіть мені подякував: „Дякую за те, що були відвертими". Було багато інформації, яку він не знав і яку від нього приховувало оточення". Він додав, що Л. Кучмі „морально було дуже важко. Він підготувався, не втікав, не був емоційним і не ображав".

Адвокат Л. Кучми Віктор Петруненко заявив, що М. Мельниченко приховано вів відеозапис очної ставки, нібито використовуючи для цього наручний годинник.

Було оголошено перерву, після якої М. Мельниченко з'явився в кабінет вже без хронометра. Він пожартував: „Може, в моєму годиннику ще й вогнепальна зброя вмонтована?". *(„Українська правда")*

СКУ так і не дочекався відповіді від Президента В. Януковича

ЛЬВІВ — Торік представники Світового Конґресу Українців (СКУ) донесли свою позицію Президентові Вікторові Януковичеві щодо визнання Голодомору актом геноциду, про єдину державну українську мову, євроінтеґрацію, українську освіту.

Але донині відповіді від керівника держави українці так і не отримали, зазначив 30 березня Генеральний секретар СКУ Стефан Романів, який мешкає в Австралії.

СКУ, який об'єднує близько 20 млн. осіб у світі, стурбований розвитком подій в Україні і уже неодноразово висловлював чітку позицію про переслідування представників опозиції, нездорове зацікавлення Служби безпеки України Українським Католицьким Університетом та істориком Русланом Забілим, закриття українських шкіл на Сході України.

Нещодавно українці Канади домоглись від канадського парляменту проведення слухань, під час яких оцінять події в Україні.

СКУ зібрав тисячі підписів під зверненням до Президента В. Януковича з закликом публічно визнати Голодомор актом геноциду українського народу. „У Канаді є День скорботи за померлими у часи Голодомору, а в Україні міністер Дмитро Табачник починає вчити, що нічого такого не було. Ми маємо пам'ятати про трагедію, світ її визнає", – наголосив С. Романів.

СКУ заснований в 1967 році, а в 2003 році визнаний неурядовою організацією в Економічній і Соціяльній Раді ООН.

На початку 1990-их українська діяспора у світі називала себе послом України, а нині відстоює українську Україну. *(Радіо „Свобода")*

Центр провідництва „Відкритий світ" нагородив Фундацію „Україна-США"

Іван А. Кунь

ВАШІНҐТОН. – 9 лютого на визнання заслуг у налагодженні зв'язків між народами України і США та сприянні розвиткові демократії в Україні Центр провідництва „Відкритий світ" при Бібліотеці Конґресу США відзначив почесною національною нагородою Фундацію „Україна-США".

Урочисте вручення нагороди відбулося 8 лютого під час прийняття у Бібліотеці Конґресу. Церемонію нагородження проводили голова Опікунської ради Центру, директор Бібліотеки д-р Джеймс Г. Білінґтон та виконавчий директор Центру Посол Джон О'Кіф. Нагороду отримала президент Фундації Надія Комарницька-МакКонел.

Вона подякувала д-рові Дж. Білінґтонові і Центру провідництва за підтримку і наголосила на тому, що Фундація завдячує цьому успіху своїм працівникам, місцевим партнерським організаціям та сотням американців, які гостинно приймали делеґатів з України та зробили все, щоб гості побачили Америку з найкращої сторони.

Фундація „Україна-США" отримує почесну нагороду від Центру провідництва „Відкритий світ" (зліва): віце-президент та виконавчий директор Фундації Іван А. Кунь, Посол України в США Олександер Моцик, президент Фундації Надія Комарницька-МакКонел з нагородою, віце-президент та директор фундації в Україні Маркіян Білинський, виконавчий директор Центру провідництва „Відкритий світ" Посол Джон О'Кіф, координатор програми „Відкритий світ" Оксана Яковенко.

Лавреати нагороди ретельно обираються з-поміж недержавних та неприбуткових аґенцій, партнерські організації на місцях розробляють професійні програми стажування та приймають гостей у сім'ях. Робота національних та місцевих приймаючих організацій є невід'ємною складовою „Відкритого світу".

Конґрес США започаткував програму „Відкритий світ" у 1999 році для покращення взаєморозуміння й співробітництва між США та Росією. У 2003 році Конґрес поширив програму на усі колишні республіки СРСР і надав можливість понад 16,500 провідникам з України, Росії та інших країн колишнього СРСР познайомитися з американським політичним і громадським життям та американськими колеґами.

Починаючи з 2006 року, Фундація „Україна-США" прийняла понад 200 молодих українських провідників за програмою „Відкритий світ". Фундація отримала ґрант від Центру лідерства на 2011 рік у розмірі 156 тис. дол. і готується цього року прийняти ще 60 гостей з України.

„Громадська дипломатія" була характерною рисою багатьох проєктів Фундації, перш за все Проєкту партнерства громад (1997-2007), здійненого спільно з Аґенцією з міжнародного розвитку США, та проєкту „Політичний діялог України та США" (2003-2006), який втілювався в життя за допомогою Бюра з питань освіти та культури Державного департаменту США.

Віце-президент та виконавчий директор Фундації Іван А. Кунь зазначив: „Наполеглива робота працівників Фундації, особливо Оксани Яковенко у Вашінґтоні та Маркіяна Білинського у Києві, разом з працею партнерських організацій по всій Америці дозволила отримати нагороди від Центру лідерства „Відкритий світ". Проєкти здійснювали Український культурно-гуманітарний інститут міст Карнеґі та Пітсбургу, Пенсильванія (координатор програми Стефан Галущак), Рада з питань міжнародних зв'язків міста Канзас-сіті, Мізурі (виконавчий директор Барбара Дольчі), Комітет міст-побратимів Балтімору і Одеси (Марк та Анна Вайти, Рене Семю-

(Закінчення на стор. 21)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Влада хоче приховати рівень бідности

КИЇВ. — Замість боротьби зі зростанням бідности в країні уряд знімає з себе відповідальність за забезпечення мінімального соціяльного рівня. Так голова Комітету Верховної Ради України з питань промислової і реґуляторної політики і підприємництва Наталія Королевська 30 березня прокоментувала заяви представників влади про необхідність ліквідувати в законодавстві поняття „Прожиткового мінімуму“. „Зруйнувавши економіку, уряд тепер руйнує систему соціяльних ґарантій. Забезпечити громадянам України мінімальні соціяльні рівні – це обов’язок влади перед суспільством, а не милостиня. Своїм наміром скасувати прожитковий мінімум влада знімає з себе будь-яку відповідальність за добробут українців“, – заявила депутат. На думку Н. Королевської, влада хоче ліквідувати прожитковий мінімум, щоб приховати рівень бідности в країні. Сьогодні рівень прожиткового мінімуму занижений, порівняно з потребами людей, оскільки не індексується відповідно до дійсного рівня інфляції, який значно перевищує офіційну статистику. За підрахунками експертів, дійсний прожитковий мінімум має становити близько 1,500 грн., тобто на 60 відс. вище існуючого рівня. „Відмова від прожиткового мінімуму означатиме, що влада обрала найпростіший шлях „боротьби з бідністю“. Немає показника – немає й бідности“, – сказала Н. Королевська. На її думку, законодавча ліквідація прожиткового мінімуму дасть можливість недобросовісним роботодавцям занижувати дійсні заробітні плати, а урядові – урізувати соціяльні витрати під приводом „скорочення дефіциту бюджету“. В умовах зростаючого безробіття, ґальопуючих цін і тарифів, загального зниження добробуту в країні це призведе до тотального зубожіння і збільшенню прірви між бідними і багатими. *(УНІАН)*

Відзначили 21-шу річницю підняття синьо-жовтого прапора

ЛЬВІВ. — 4 квітня у Львові відзначили 21-шу річницю підняття синьо-жовтого прапора над вежею ратуші. Під час урочистої сесії до залі внесли прапор – саме той, що замайорів над Львовом у 1990 році. А депутатів міськради першого демократичного скликання, які понад 20 років тому здійснили цей акт громадянського волевиявлення, нагородили відзнаками „Золотий герб міста Львова“. Після цього під звуки гимну вже традиційно над містом підняли державний прапор України. *(„5-канал“)*

Скорочено Адміністрацію Президента та РНБО

КИЇВ. — Президент України Віктор Янукович 5 квітня підписав укази про зменшення апарату Адміністрації Президента (АП) та Ради національної безпеки та оборони (РНБО). Скорочено штат з 740 осіб до 604 осіб. Створено Головне управління з забезпечення доступу до публічної інформації, а Головне управління соціяльно-економічної політики розділено на два: одне займатиметься економічною політикою та впровадженням економічних реформ, інше – питаннями реформування соціяльної сфери. Створено Головне управління з питань конституційно-правової модернізації, яке займатиметься питанням реформування Конституції та виборчого законодавства. Прийнято рішення утворити у структурі АП Управління з питань европейської інтеґрації. Президент продовжує роботу, спрямовану на скорочення державного апарату. *(Радіо „Свобода“)*

Навіщо Л. Кучмі „зірка адвокатури“ з США

КИЇВ. — Адвокат Ігор Фомін 30 березня заявив, що американський адвокат Алан Дершовіц, якого запросив екс-президент України Леонід Кучма, буде в групі захисту. На його думку, Л. Кучма користується послугами американського адвоката, щоб привернути увагу міжнародної громадськости. Л. Кучма ще не зустрічався з новим адвокатом. Він заявив, що його інтереси представлять два українські адвокати – І. Фомін і Михайло Киселевич. 30 березня І. Фомін заявив, що Генпрокуратура винесла постанову, за якою його відведено від захисту Л. Кучми, оскільки в рамках цієї кримінальної справи І. Фомін надавав допомогу колишньому начальникові департаменту зовнішнього спостереження Олексієві Пукачеві у 2003 році. *(„Кореспондент“)*

Вручено літературні премії ім. Олеся Гончара

КИЇВ. — У столиці 4 квітня вручили літературні нагороди ім. Олеся Гончара. Першу нагороду присудили докторові філософських наук з Полтави Миколі Степаненкові. Він першим написав дослідження про письменників, з якими спілкувався О. Гончар. За свою багаторічну працю лавреат отримав 1,000 грн. нагороди. Більше пощастило володарям другої недержавної премії ім. О. Гончара. Її фінансують меценати з Німеччини. Цього року 10 переможців отримали від 100 до 400 евро, залежно від номінації. *(5-канал“)*

Більшість українців живуть за 2,000 дол. на рік

КИЇВ. — Дохід на одного українця за 2010 рік складав близько 18,347 грн. Доходи населення становили 1,101,015 млн. грн., наявний дохід – 841,591 млн. грн., заощадження – 156,358 млн. грн. Такі дані опублікувала Державна служба статистики України. У тому числі платня всіх українців за рік становила 459,153 млн. грн. Прибутки та змішані доходи – 161,214 млн. грн., доходи від власности – 56,958 млн. грн., соціяльні допомоги та інші одержані поточні трансфери – 423,690 млн. грн. У порівнянні з показником попереднього 2009 року, доходи українців зросли на 23.1 відс., у тому числі платня – на 25.7 відс., наявний дохід на одну особу – на 27.6 відс. Прем’єр-міністер України Микола Азаров нещодавно заявив, що реальні доходи населення в Україні підвищуються. За його словами, кількість пенсій розміром до 800 грн. в країні скоротилась вдвічі. Натомість, кількість пенсій, розмір яких досягає 1,000 грн., зросла приблизно в три рази. Реальна середня заробітна платня збільшилась на 10.2 відс., запевнив прем’єр. *(„День“)*

Проведено оцінювання Ю. Тимошенко і В. Януковича

КИЇВ. — Кожен п’ятий киянин готовий проголосувати за Юлію Тимошенко, якби президентські вибори відбулися в другій половині березня 2011 року. Згідно з даними опитування Українського демократичного кола на замовлення Інституту політики, 22.6 відс. киян підтримали б Ю. Тимошенко, в той час, як за чинного Президента Віктора Януковича погодилися б проголосувати лише 12.1 відс. Висловили готовність проголосувати за Арсенія Яценюка 13.5 відс., за Сергія Тігіпка – 12.4 відс., за Анатолія Гриценка – 6.4 відс., за Олега Тягнибока – 3.3 відс., за Володимира Литвина – 1.9 відс., за Петра Симоненка – 1.9 відс., за Віктора Ющенка – 0.7 відс. Проголосували б проти всіх 14.1 відс., а 11.1 відс. опитаних не змогли визначитися з вибором. У цілому по Україні президентське оцінювання В. Януковича трохи вище за оцінювання Ю. Тимошенко, хоча і має тенденцію до зниження. Вибіркове опитування 800 осіб проведене у Києві 19-25 березня. *(„Кореспондент“)*

У Харкові відкрили льодовий палац

ХАРКІВ. — 31 березня у Харкові відбулася урочиста церемонія відкриття нового критого гокейного поля „Салтовський лід“. Палац створили на державні гроші у рамках програми відродження зимових видів спорту в Україні. Перші ґолі у ворота забили голова обласної державної адміністрації Михайло Добкін і міський голова Генадій Кернес. „На новому гокейному полі працюватимуть три відділення (гокей, шорт-трек, фіґурне ковзання). Тут плянують проводити шкільні, міські та обласні змагання, а також змагання всеукраїнського і міжнародного рівнів. Крім того, навчитися їздити на ковзанах зможуть вихованці дошкільних установ, учні загальноосвітніх шкіл, шкіл-інтернатів для дітей сиріт і позбавлених батьківської опіки міського і обласного підпорядкування. Після закінчення навчально-тренувальної роботи і вільний від занять час жителям міста плянується надавати платні послуги. *(„Укрінформ“)*

В Україну завезли заражені радіяцією гроші

СУМИ. — У Сумській області в пункті пропуску через державний кордон України прикордонники 3 квітня виявили джерело радіяційного випромінювання – гроші. На підвищений рівень радіоактивного випромінювання спрацював стаціонарний комплекс радіяційної контролі „Янтар-1А“ під час в’їзду в міжнародний пункт пропуску для автомобільного сполучення Юнаківка, автомобіля „Мерцедес-Віто“. На цій автомашині громадяни України виїжджали за межі України. Під час вимірювання рівня радіоактивного забруднення автомобіля серед багажу було виявлено конверт з грошовими знаками, рівень радіяційного зараження якого перевищував допустиму норму у декілька разів. Зараз причини радіоактивного зараження з’ясовують співробітники екологічної служби та Міністерства надзвичайних ситуацій. *(„Зік“)*

Міліція розслідує смерть депутата обласної ради

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ. — Міліція розслідує смерть 56-річного депутата Хмельницької обласної ради від партії „Батьківщина“, котру очолює Юлія Тимошенко, президента Акційного товариства „Адамс“, Заслуженого працівника промисловости України Адама Яхієва. Його тіло з вогнепальним пораненням знайдено 2 квітня у власному будинку, у селі Жовтневе Кам’янець-Подільського району. Акційне товариство „Адамс“ створене на базі відомого своєю продукцією Кам’янець-Подільського консервного заводу. Підприємство перебувало у стадії реорганізації. На 2 квітня було заплановано зібрання акціонерів товариства. Партія „Батьківщина“ заявила, що звернеться до Генеральної прокуратури і Міністерства внутрішніх справ з вимогою всебічно розслідувати цей злочин. Провідник партії „Батьківщина“ Ю. Тимошенко заявила, що вбитий депутат А. Яхієв відмовився переходити до Партії Реґіонів. У А. Яхієва залишилося четверо дітей. *(„Укрінформ“, Радіо „Свобода“)*

Україна і Сербія активізують двосторонню співпрацю

КИЇВ. — Голова Верховної Ради України Володимир Литвин 4 квітня під час офіційної візити до Республіки Сербія зустрівся з Головою Народної Скупщини (парляменту) Сербії Славіцею Джукич-Деянович. Під час зустрічі обговорено питання українсько-сербської співпраці в економічній, гуманітарній, науковій та культурній сферах. Сторони наголошували на важливості активізації парляментської складової двосторонніх взаємин, на рівні груп дружби, комітетів і фракцій, а також на необхідності посилення взаємодії у міжнародних парляментських організаціях. Учасники зустрічі відзначили, що договірно-правова база між двома країнами налічує 65 документів, разом з тим на опрацюванні перебувають ще 25. Голова Народної Скупщини подякувала Україні за дотримання міжнародних угод у питанні підтримки територіяльної цілісности та суверенітету Сербії. У свою чергу В. Литвин висловив переконання, що діялог на рівні керівників парляментів двох країн, започаткований рік тому, буде продовжений і „набуде продуктивного значення“. Сторони висловилися за посилення співробітництва у сфері евроінтеґрації. Керівники парляментів також наголосили, що двостороння співпраця України і Сербії в економічній сфері є недостатньою, і висловилися за її поглиблення. Сторони обговорили і питання щодо скасування візового режиму між двома країнами. За словами С. Джукич-Деянович, з боку Сербії це питання вирішено остаточно. *(„Укрінформ“)*

Сили і наснаги – новому Патріярхові УГКЦ!

Судячи з останніх повідомлень у засобах масової інформації, на адресу новообраного Верховного Архиєпископа Української Греко-Католицької Церкви Святослава Шевчука надходить багато привітань від урядових установ, політичних і громадських організацій України, від діячів української культури і науки, від мирян, членів греко-католицьких і православних церков. Нижче вміщуємо привітання Владиці Святославові від Світового Конґресу Українців і Української Православної Церкви США.

Ваша Святість!

Від імені Світового Конґресу Українців сердечно вітаю Вас з обранням на високий і відповідальний пост Глави Української Греко-Католицької Церкви та з урочистим введенням на престол Верховного Архиєпископа Києво-Галицького!

Дією Всевишнього та волевиявленням найвищих єрархів Ви, Ваша Святість, були обрані як найбільш достойний очолювати Українську Греко-Католицьку Церкву, що є рідною для мільйонів українців в Україні і в різних куточках світу.

Ми віримо, що Ваша відданість християнським ідеалам, глибина духовних переконань, невтомна праця та мудрість, у поєднанні з багатьма талантами, стануть запорукою Вашого успішного служіння Українській Греко-Католицькій Церкві та українському народові.

Маємо тверду надію, що Ви послідовно підтримуватимете візію Вашого попередника, Патріярха Любомира, який закликав своїх вірних до морально обґрунтованого, відповідального і осмисленого духовного життя, а також продовжуватимете прихильне екуменічне ставлення до наших православних Сестер-Церков.

Водночас висловлюю сподівання на подальшу плідну співпрацю Української Греко-Католицької Церкви на чолі з Вами зі Світовим Конґресом Українців, що є міжнародною координаційною надбудовою українських громад у діяспорі.

Тож нехай Господь Бог дарує Вам на многії літа невичерпні життєві сили та наснагу для вірного служіння Церкві, українському народові та Україні.

Євген Чолій,
президент
Світового Конґресу Українців

Високопреосвященний Владико: Слава Ісусу Христу!

Березень у житті Української Греко-Католицької Церкви в Україні та поза її межами назавжди закарбується в історії як місяць, коли паства Церкви збагатилась ще одним духовним батьком – в особі Вашого Високопреосвященства.

Від імені духовенства та вірних Української Православної Церкви США висловлюємо Вам наші найщиріші привітання з прийняттям цієї нелегкої, але духовно важливої місії в житті духовенства та вірних, котрих надано у Вашу духовну опіку. Ця подія відбувається напередодні третьої неділі Великого Посту – Хрестопоклінної неділі, коли Церква Христова є на піводорозі до радісного святкування Воскресіння Господнього – перемоги Христа над гріхом і смертю. Отож нехай хрест Господній буде завжди для Вас запорукою підтримки Господньої у Вашому архипастирському служінні.

Дорогий брате у Христі, від усього серця бажаємо Вам, щоб світло і радість воскреслого Господа завжди супроводжували Вас у Вашому служінні. Молимось, щоб Ваша душпастирська діяльність позитивно впливала на розвиток стосинків між православними та католицькими християнами, та й усіма людьми доброї волі. Бажаємо Вам великих успіхів у духовній місії спасіння людських душ. Ми усвідомлюємо, що одних лише людських сил не вистачає, щоб нести це служіння, до котрого покликано Вас. Нехай же допомога приходить від Господа, нашого Творця, бо Він є добрий і милосердний.

З молитвами у Христі Господі,

†**Константин,** Митрополит
†**Антоній,** Архиєпископ
† **Даниїл,** Єпископ

Верховний Архиєпископ Української Греко-Католицької Церкви Святослав Шевчук під час інтронізації . Фото: Тарас Гринчишин

Перша Служба Божа Верховного Архиєпископа Української Греко-Католицької Церкви Святослава Шевчука в Патріяршому соборі Воскресіння Христового. Фото: Володимир Мисяк

На першому пляні: Верховний Архиєпископ Святослав Шевчук, кардинал Любомир Гузар і Патріярх Філярет. Фото: Володимир Мисяк

Колишній Президент України Віктор Ющенко з дружиною Катериною під час інтронізації. Фото: Зенон Завада

Посол США в Україні Джон Тефт і о. Роман Небожук біля Патріяршого собору. Фото: Тарас Гринчишин

Провідник партії „Батьківщина" Юлія Тимошенко вітає Верховного Архиєпископа Святослава Шевчука. Фото: Тарас Гринчишин

АМЕРИКА І СВІТ

Б. Обама офіційно оголосив, що йде на другий термін

ВАШІНҐТОН. — Президент США Барак Обама розпочинає боротьбу за посаду глави держави на виборах 2012 року. Про це йдеться в повідомленні на офіційному сайті Президента „barackobama.com“. 4 квітня Б. Обама подав документи до Федеральної виборчої комісії, що дозволяє йому почати збирати гроші на свою кампанію. Б. Обама заявив, що його країна бореться, щоб втримати досягнутий проґрес. На офіційній веб-сторінці виборча кампанія Б. Обами розмістила перший відеоролик прихильників Президента, які говорять, чому вони підтримують його вже вдруге. Тим часом сам Б. Обама плянує провести свою першу офіційну кампанію зі збору пожертв у Чикаґо 14 квітня. А потім – у Ню-Йорку та Лос-Анджелесі. За час ведення кампанії штаб Б. Обами розраховує зібрати від 750 млн. до 1 млрд. дол. З кінця 2009 року Б. Обама неодноразово заявляв про намір брати участь у кампанії 2012 року. За даними соціологів, у даний час лише 42 відс. американців схвалюють те, як Президент виконує свої обов’язки. Цей показник є найнижчим за весь термін його правління. Кожен другий опитаний з потенційних виборців вважає, що Б. Обама не заслуговує бути обраним на другий термін. І лише 41 відс. висловилися за його повторне обрання. Республіканці з своїм кандидатом поки не визначилися. Серед можливих суперників Б. Обами на майбутніх виборах називають колишнього губернатора штату Масачусетс Міта Ромні, колишнього речника Палати Представників США Нюта Ґінґрича, а також Майка Гакабі, який досяг успіху на посаді губернатора Аркансо. *(„Голос Америки“, „Кореспондент“)*

Лібійський уряд каже, що готовий до реформ

ТРІПОЛІ, Лібія. — Лібійський уряд 5 квітня заявив, що він готовий провести політичні реформи в країні, але відкинув пропозицію про відставку Муамара Кадафі. Представник уряду Муса Ібрагім заявив, що Лібія готова провести політичні, виборчі й конституційні зміни, проте додав, що ці зміни очолить М. Кадафі. Раніше газета „Ню-Йорк Таймс“ повідомила, що щонайменше два сини лібійського провідника запропонували, щоб їх батько відмовився від влади і погодився на перехід до конституційної демократії під проводом свого сина Сеїфа аль-Ісдам Кадафі. С. Кадафі уже довший час вважали наступником М. Кадафі, навіть ще до того, як почалися політичні заворушення. Однак, повстанці відкинули цей плян. 4 квітня міністер закордонних справ Італії Франко Фратіні заявив, що Італія вирішила визнати Тимчасову національну раду як єдиного представника лібійського народу. Він сказав, що Італія протягом наступних кількох днів плянує надіслати свого посланника до східнолібійського міста Бенгазі, де перебуває повстанський уряд. Італія винесла це рішення після того, як Франція і Катар визнали повстанську раду. Італія і Катар мають чималі інвестиції в лібійській нафтовій індустрії. *(„Голос Америки“)*

Повстанці в Лібії не задоволені НАТО

МІСУРАТА, Лібія. – Повстанці висловили розчарування повільністю НАТО в Лібії. На їхню думку, альянс не виправдовує покладені на нього надії, передало 6 квітня „Евронюз“. „НАТО не дала нам те, що ми бажаємо. Якщо НАТО хоче звільнити Місурату, це можна було зробити раніше“, – заявив керівник єдиного військового командування опозиції Абдель Фатах Юніс. „Ми не хочемо бомбити місто, щоб не вбивати мирне населення. Якщо НАТО буде вичікувати ще тиждень, з Місуратою буде покінчено, там не залишиться громадського населення“, – заявив він. „Люди загинуть, і міжнародне співтовариство буде відповідати за подібний злочин““ – додав А. Юніс. Протягом останніх днів війська Муамара Кадафі активно обстрілювали Місурату з танкової і артилерійської зброї, а також мінометів. Повстанці стверджують, що тільки 5 квітня обстріл тривав близько семи годин. За їхніми словами, щодня гинуть мирні жителі. *(„Українська правда“)*

Білорусь і Росія серед 26 країн, де порушують права людини

ЛОНДОН. – Британське міністерство закордонних справ оприлюднило 4 квітня звіт з становища у ділянці прав людини, в якому міститься список 26-ти країн, де стан з правами людини викликає найбільше занепокоєння. Серед цих країн – Росія і Білорусь. Росія і Білорусь цього року перебувають, серед 26 держав, що є найбільшими у світі порушниками прав людини. Серед інших країн у цій когорті є Бірма, Афганістан, Іран, Ірак, Куба, Колумбія, Лібія, Пакистан, Сомалі, Ізраїль. Міністер закордонних справ Великої Британії Віліям Гейґ пояснив мету публікації звіту про країни-порушники у ділянці прав людини. „Цей звіт показує, як права людини співвідносяться з ширшими підходами нашої закордонної політики. Він включає огляд 26 окремих країн. Він демонструє наше занепокоєння щодо цих країн. Показує наші пропозиції щодо них, ті дії, які ми пропонуємо чинити щодо них. І ми зможемо оновлювати інформацію щодо дій цих країн що три місяці. Тож люди зможуть спостерігати за поступом у ділянці прав людини у цих країнах“, – зазначив керівник британського Міністерства закордонних справ. *(Радіо „Свобода“)*

На російській військовій базі стався вибух

МОСКВА. — Вибух пороху стався на військовій базі в Липецькій області. Про це повідомило 6 квітня джерело в правоохоронних органах реґіону. „Вибух пороху стався на складі 260-ої центральної ракетної артилерійської бази. У результаті три особи загинули і дві тяжко поранені“, – сказав співрозмовник аґентства РІА „Новини“. Того ж дня, під час виконання тренувального лету розбився російський військовий літак Су-27. Авіокатастрофа сталася під Владивостоком, екіпаж катапультувався. *(„День“)*

Росія передала Польщі нові матеріяли щодо катастрофи літака

МОСКВА. — Росія 6 квітня передала польській стороні 14 томів копій кримінальної справи про авіокатастрофу під Смоленськом. Документи було передано в рамках виконання Генеральною прокуратурою Росії запиту польської сторони про надання правової допомоги. У переданих копіях матеріялів справи, містяться допити свідків, копія огляду місця події, в тому числі за участю польських археологів, який проводився на прохання польської сторони. Також у матеріялах є протоколи додаткового допиту диспетчерів, що проводився за участю польських колеґ, диск копій запису розмов з бортового самописця і низка інших матеріялів справи. Росія також скерувала п’ять запитів з правової допомоги в Польщу. Раніше головний військовий прокурор Польщі Кшиштоф Парульський повідомив, що слідство у справі про катастрофу Ту-154 під Смоленськом продовжено до 10 жовтня 2011 року. Нагадаємо, 10 квітня 2010 року польський літак Ту-154, на борту якого був Президент Польщі Лех Качинський, розбився під Смоленськом. Він разом з офіційною польською делеґацією летів до Смоленська для участи в меморіяльних заходах в Катині. На борту перебували 96 осіб: 88 пасажирів і восьмеро членів екіпажу. У результаті авіокатастрофи не вижив ніхто. У січні в Москві було оприлюднено остаточний звіт російської сторони за результатами розслідування катастрофи: згідно з доповіддю безпосередньою причиною аварії польського Ту-154 стало рішення екіпажу не йти на запасне летовище. Прем’єр-міністер Польщі Доналд Туск заявив, що його країна не ставить під сумнів твердження, що містяться у звіті щодо смоленської катастрофи, однак, її не влаштовує відсутність деяких фактів. *(„Кореспондент“)*

Японія запроваджує вищі мірила безпеки на АЕС

ТОКІО. — Японський уряд 30 березня доручив негайно запровадити в життя нові заходи безпеки на атомних електростанціях у всій країні. Водночас офіційні особи визнали, що потрібно ще багато зробити для того, щоб взяти під повну контролю ситуацію на пошкодженій у висліді землетрусу атомної електростанції (АЕС) Фукушіма. Аґентство ядерної безпеки Японії повідомило, що в океані, за 300 метрів від електростанції, виявлено радіоактивний йод, рівень якого на 3,000 разів вищий за дозволений. Це найвищий рівень ядерного забруднення, виявлений з часу, коли потужний землетрус і цунамі пошкодили охолоджувальну систему АЕС. Мірила безпеки, про які повідомлено, є реакцією на критику, що електростанція Фукушіма не була запляновано так, щоб витримати катастрофу, що сталася 11 березня і в результаті якої загинуло або пропало безвісти 27,500 осіб. Директор електричної компанії, якій підпорядкована АЕС Фукушіма, визнав, що чотири з шести ядерних реакторів ніколи вже не будуть використовуватись. Тим часом Міжнародне аґентство з атомної енерґії заявило, що рівень радіяції в селі, досить віддаленому від атомної електростанції, удвічі перевищує рівень, який вважається безпечним для проживання. Голова Міжнародного аґентства з атомної енерґії (МАҐАТЕ) Деніс Флорі заявив, що перевірка підтвердила, що межі безпечної радіяції перевищені в районі, що за приблизно 40 кілометрів на північний захід від АЕС Фукушіма. Японський уряд встановив евакуаційну зону радіюсом у 20 кілометрів і рекомендував мешканцям, що живуть за 30 кілометрів від електростанції, щоб вони залишалися вдома. *(„Голос Америки“)*

Уряд Онтаріо встановив День Української спадщини

ВІНІПЕҐ, Канада. — 30 березня Конґрес Українців Канади (КУК) привітав законодавчий уряд провінції Онтаріо та Онтарійську провінційну раду КУК з нагоди затвердження Канадою першого Дня Української Спадщини.

„У контексті 120-річчя поселення українців у Канаді, канадському урядові личить віддати належне українцям як нації, що відіграла визначну ролю у побудові Канади“ – заявив президент Централі КУК Павло Ґрод.

„У зв’язку з цим я хочу привітати Джері Мартинюка, члена уряду (округи Кембрідж) за представлення цього законопроєкту, а також співорганізаторів Дону Кенсфілд, члена уряду (округи Етобіко) та Чері ДіНово, члена уряду (Округи Парк-Дейл – Гай-Парк), що вони підтримали цей важливий законопроєкт“.

Законопроєкт ч. 155 проголошує 7 вересня кожного року Днем Української Спадщини у провінції Онтаріо. Під час дебатів згадані члени уряду всіх трьох партій висловили свою підтримку та пригадали про ті великі внески, котрі зробили українські канадці в життя провінції Онтаріо.

„Я хочу привітати голову Провінційної Ради КУК Івана Бейкера та його управу за їх наполегливу працю з втілення в життя цієї важливої ініціятиви, – сказав П. Ґрод. – З нагоди 120-річчя поселення українців у Канаді, ми заохочуємо федеральний і провінційні уряди прийняти міри щодо справедливого визнання Канадою внеску українців у її побудову“.

Конґрес Українців Канади є голосом української громади в Канаді та об’єднує усі крайові, провінційні та місцеві українські канадські організації. Разом з своїми складовими організаціями, КУК впродовж 70 років був і залишається провідником, координатором та представником інтересів однієї з найбільших етнічних громад Канади (1.2 млн.). Він відіграв важливу ролю у формуванні соціяльного, економічного та політичного обличчя Канади. *(КУК)*

КОМЕНТАР

Чи здатна Україна стягнути в систему „острови демократії"?

Оксана Пахльовська

За 20 років незалежности ми змогли витворити лише більші чи менші острови демократії. До того ж, ці острови перебувають у різних суспільних площинах.

Якщо ви візьмете газети чи журнали, які системно намагаються прилучити суспільство до демократичних цінностей, то це будуть, скажімо, газета „День", журнал „Український тиждень", звісно, різкіший, але абсолютно послідовний у захисті цінностей демократичного світу, а також окремі льокальні газети чи сайти, які – часом супроти місцевої влади – вперто відстоюють свої позиції. А це набагато важче, ніж у столиці.

Є ще молодь, яка росте між Україною й іншими країнами. Вона не втрачає своєї ідентичности, бо прилучається до европейської моделі, збудованої на збереженні окремих ідентичностей. Це ще один ресурс України в майбутньому, тому що це молодь, яка вже пізнала европейські стандарти освіти й життя, володіє сучасним знанням світу і водночас прагне не втратити зв'язок з Батьківщиною.

Є ще острови – громадські осередки. Це справа величезної ваги, бо реальна демократія починається „знизу". А „зверху" спускаються лише такі симулякри, як „суверенна" демократія, „керована" тощо, тобто псевдо-демократія. Є громадська діяльність представників Української Греко-Католицької Церкви, зокрема й за кордоном. Це люди віруючі, переконані, вони ідуть вглиб проблем, займаються реальними потребами й легко організовують людей для добрих справ. І це дуже відрізняє УГКЦ від Православної Церкви, яка – де б не була і якого б підпорядкування не була – здебільшого віддалена й відчужена від проблем суспільства. Російська Православна Церква навіть тут вивищується – порожнім словажем про „небесні блага" для людей, і – єгипетською пірамідою влади й матеріяльних благ – для себе.

Абсолютно прекрасні острови демократії є на сході й півдні України. Хай у тих краях форми прилучення до культури часом наївні, але вони автентичні. Наприклад, група „Бельканто" з Макіївки: це люди, які з пісні, з українського слова роблять мистецький культ, а отже, й етичний культ. І це їхня форма протистояння варварству, жертвами якого вони є ось уже впродовж десятиліть.

З тих країв пам'ятаю особливих людей на Майдані-2004. Згадую, як в одному зі „східних наметів", жінка з Донеччини попросила телефонну картку, щоб подзвонити 14-літній хворій доньці. Коли я запитала її, чому вона тут стоїть, вона сказала: „Ми же хотім жіть как-то достойно".

Тому я абсолютно проти епатажного „перекроювання" України. Геополітична ситуація дедалі гіршає, й російська держава нині фатально нестабільна. Почнеться новий „1991-ий", і надто багато людей ризикують опинитися за бортом історії. Нам треба більше розуміти цих людей. Маємо працювати для того, щоб відкривати їм усі можливі канали для нового погляду на світ.

Острови треба стягнути в єдиний материк.

Усі люди, які відчувають, що країна в небезпеці, люди, які мають свідомість і волю до гідного життя, – це теж потенційні чи й реальні будівничі демократії. Поняття людської гідности у багатьох притлумлене, знівечене, але воно все одне присутнє. І якщо знайти ключ – культурний, моральний – до цих людей, то реґенерація можлива.

Давно назріла необхідність стягнути ці острови демократії в єдиний материк, де б комунікація, взаємообмін, солідарність поширювалися на горизонтальному рівні. У той момент, коли ці острови стягнуться воєдино, консолідується критична маса суспільства, здатна послідовно боротися за свої права.

Свого часу Ярослав Грицак – історик, який глибоко й артикульовано бачить українську реальність, – виступив у Дніпропетровську з дуже цікавою доповіддю. Він говорив, що навернення України до цінностей демократичного світу проходить через модернізацію. Власне, як ми не назвемо цей процес – десовєтизація, окультурення чи модернізація, – це ключова концепція. Тому вкрай важливо зрозуміти – ми не ділимося на україномовних і російськомовних. Ми ділимося, як слушно сказала Валерія Новодворська, на „совецкоґаварящих" і на людей демократичної культури. А люди демократичної культури можуть розмовляти російською мовою, можуть бути евреями, татарами, росіянами – представниками будь-якої національности, – однак, вони разом зі свідомою частиною українців здатні створити горизонтальний простір демократичного консенсусу. Але за умов сьогоднішньої України – це дуже непросто.

Світ живе у пришвидшених ритмах. Десятиліття кучмівського застою було фатальною зупинкою в розвитку. Сьогодні маємо жорстко визнати: евроінтеґрація України припинена. Не зупинена, а припинена. І за попереднього Президента це теж була фікція. Сьогодні ж, взагалі, всі розмови про Україну в Европейському союзі – це блеф.

Це лише забезпечення того формального рівня, який дозволить пострадянським чиновникам, що плазують перед Москвою, залишити відкритими для себе – европейські курорти, для своїх мільйонів і мільярдів – банки, для своїх нащадків – якщо не британські, то швайцарські університети. Не пошле ж він їх у вітчизняні університети, зруйновані міністром освіти України!

Зрештою, Европа це розуміє, лише зберігає вже й не дуже гарну міну при украй поганій грі. Але правда й те, що Україна в такому стані і не має бути прийнята в Европу, інакше геть порушиться

(Закінчення на стор. 17)

Про автора:
Оксана Пахльовська – доктор філологічних наук, культуролог, професор Римського університету „Ла Сап'єнца" (Львівський культурологічний журнал „Ї")

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Події церковні і світські – як їх розуміти

Рома Гайда

Щоб правильно зорієнтуватися в церковних подіях, потрібно знати їх ширший релігійно-духовний контекст. Розглядати поза ним будь-яке часткове питання з життя і діяльности Церкви – це завжди ризикувати щодо безпомильности висновків та узагальнень.

Викликів у церковній сфері – безліч: це взаємини між церквою і державою, свобода совісти, міжцерковні стосунки, екуменізм, завдання, методи і способи євангелізації. Всі ці аспекти належать водночас до питання самобутности українських Церков – греко-католицької і православних, і це вповні вистачальна причина, щоб наш ширший загал хотів ближче ознайомитися з усіма цими викликами і з можливостями їхньої найкращої розв'язки – певна річ, в межах незалежної суспільної думки, яка має бути однією з найголовніших ознак незалежности і суверенности Української держави.

Предметом нашого особливого зацікавлення є сьогодні той ширший загальносуспільний контекст в Україні, у який входить політична ситуація, екуменічний рух та наступництво в українських Церквах. Передусім маю на увазі вкрай тривожні результати першого року президенства Віктора Януковича. Бачимо самоцільне, не підпорядковане українським національним інтересам, вибудування непробивної „вертикалі влади", бачимо реґресивні кроки в галузі науки й освіти, бачимо відверте нехтування підставовими інтересами незалежної Української держави й інтересами незалежних від Москви Українських Церков – на догоду Московському патріярхатові.

Недавно Московська патріярхія повернула до життя традиційну російську концепцію „симфонії влад" – тобто принцип взамодії між державою і Церквою. Добре відома різниця між проголошенням такого принципу і його практичним застосуванням, що завжди в російській історії закінчувалося брутальним підпорядкуванням Церкви державі і її політиці. Тому ця хвалена „симфонія влад" є подвійною загрозою для Української держави, яку сьогоднішня влада „реґіоналів" намагається перебудувати за російськими взірцями, і так само для життя Українських Церков, оскільки офіційний Київ, зокрема в особі Президента В. Януковича, відверто визнає першість Московського Патріярха.

Вже тепер священиків України всілякими способами, в тому числі й нечесними, перетягають до Московського патріярхату. Потужні пропаґандистсько-аґентурні російські структури вміло використовують непевність і нерішучість духовенства, збаблюючи їх арґументами канонічности, позірним обстоюванням єдности православ'я.

Концепція московського Патріярха Кирила Гундяєва ясна: „Ми вам – церковну єдність і політичне благословення, а ви приймаєте наш „Рускій мір".

Президент Росії Дмитро Медведєв і прем'єр-міністер Володимир Путін розраховують, що Патріярх Кирило імітацією боротьби за церковну єдність і таким же вдаваним рухом за екуменізм запевнить леґітимність їхніх заходів на церковних форумах світу.

Екуменізм для українців мало зрозумілий, навіть підозрілий, тому вони воліють залишати це питання спеціялістам. Постійні осуди з боку Московської патріярхії на адресу „схизматичної" УГКЦ, „неканонічних" Православної Церкви Київського патріярхату, Української Автокефальної Православної Церкви, фальшування історії Церкви – все це звело зацікавлення загалу екуменізмом майже до нуля.

Тим часом істинний екуменізм відкриває перед Церквами і мирянами величезні можливості, тому потребує пильної і прихильної уваги. Головним його завданням є – дійти до розуміння того, що нас єднає, з взаємним пошануванням історії та досвіду учасників діялогу. Зближення і єдність Церков різних традицій зовсім не означає конформізму, відмови від свого, підлеглости більшим, потужнішим церковним структурам. Це тільки взаємне пізнавання і взаємне сприйняття їхньої внутрішньої тотожности.

Дотепер уже багато проблемних догматичних питань, як, наприклад, „філіокве" у символі віри Нікейського Собору, розв'язалися. Нерозв'язаним залишається найбільше на сьогоднішній день – як церковна єдність в Євхаристії – сопричастя – має виглядати. Воно є центральним питанням діялогу.

Патріярх (сьогодні вже емерит) Любомир Гузар у своєму посланні у 2004 році „Один Божий народ у краї на Київських горах", спрямовуючи УГКЦ у далекосяжне майбутнє, визначає також напрям екуменічного руху: від юрисдикційної залежности до церковної помісности; від нівелюючого ексклюзивізму до сопричасного взаємодоповнення; від державного підпорядкування до суспільного служіння; від „екуменізму ультиматумів" до партнерського діялогу і т. д .

Такий підхід повертає первісну місію Церкви – місію євангелізації і творення простору для зближення на євангельських принципах. Непохитною основою цієї висловленої Патріярхом Любомиром позиції є автентичність кожного з цих принципів, і це є надійною обороною також і тих Православних Церков, що опинилися в категорії „неканонічних".

Верховний архиєпископ Л. Гузар вирішив піти у відставку, щоб ще за життя послужити своєму наступникові і суспільству. Відважний і виважений крок. Широко закроєною працею він приготовив УГКЦ до активного руху згідно з напрямними, чітко викладеними у посланнях. Докладно випрацювана методика інтеґрації церковних структур в Україні і на поселеннях, свідома підтримка цих напрям-

(Закінчення на стор. 16)

Про автора:
Рома Гайда – голова Українського Патріярхального Товариства в США

Добрі ознаки наступництва

Ми є свідками важливої загальноукраїнської події: кермо Української Греко-Католицької Церкви перейшло з мудрих, досвідчених рук 75-річного кардинала Любомира Гузара у значно молодші руки 41-річного Владики Святослава Шевчука. Зміна духовної влади в УГКЦ викликала широкі коментарі в засобах масової інформації. Відомий київський релігієзнавець Віктор Єленський в інтерв'ю для Бі-Бі-Сі, відповідаючи на зауваження про „молодий вік" нового Глави Церкви, сказав: „Все залежить не від віку, а від людини. Митрополит Андрей Шептицький став Главою Церкви не в старшому віці. Церква – не демократична інституція, вона суворо єрархічна, тому від провідної особистости залежить дуже багато. Теперішнє велике досягнення цієї Церкви – в тому, що вона перейшла за Дніпро...".

Нібито нецерковне, але вельми сутнісне визначення – „перейшла за Дніпро" – є тим актуальним історичним процесом, в якому усі ми, українські християни, греко-католики і православні, беремо участь, навіть якщо вона й невидима – участь нашим життям, нашою вірою, надією і любов'ю.

В одному зі своїх останніх, в ролі Глави УГКЦ, інтерв'ю (київська газета „Лівий берег", 24 березня) Патріярх Любомир сказав: „Ми не можемо відпочивати, доки всі не будуть в одній Церкві. Бо Ісус Христос не казав, що тільки греко-католики підуть до неба. Всі мають піти до неба. Я дбав не про те, щоб усі були греко-католиками, а про те, щоб усі були учнями Христовими, а Він створив одну Церкву. Ми не є вповні християни, якщо ми не є вповні об'єднаними. Я не можу бути байдужим до православного, бо він – мій брат у Христі. Ми можемо себе виправдовувати, як завгодно, але ми не можемо оминути Божої заповіді: „Щоб усі були одно".... Коли я вперше приїхав до Італії, слово „патріярхат" не можна було голосно сказати, бо тебе одразу починали підозрювати в намірі відірватися від Католицької Церкви. Мовляв, ти майбутній єретик. А сьогодні ми спокійно обговорюємо з Папою питання патріярхату. Починаючи від Івана Павла II, зараз з Бенедиктом XVI, ми вже говоримо, як це здійснити, втілити в життя".

І те, що новий Патріярх УГКЦ Святослав почав свою діяльність з сильного кроку в напрямі до практичного втілення незагасної ідеї патріярхату, є ознакою, що наступництво в УГКЦ відбулося в найкращому розумінні цього слова. Напередодні першої своєї, на посту Глави УГКЦ, візити до Ватикану Владика Святослав під час прес-конференції в УНІАН (29 березня) ствердив, що УГКЦ за 20 років після виходу з совєтських катакомб успішно перейшла процес дозрівання до патріярхального устрою і стану. Й коли 30 березня на площі Святого Петра в Римі Папа Бенедикт XVI, даючи авдієнцію десятичленній єпископській делеґації УГКЦ на чолі в Верховним Архиєпископом Святославом, і тисячам українців в Італії, котрі прийшли на цю велику урочистість, стоячи – а це знак особливої папської прихильности – вислухав українське „Многая літа" у свою честь і українською мовою привітав гостей з України, то вже цим одним він визнав, що УГКЦ належить до зрілої Церкви Христової.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор – Володимир Гончарик (973) 292-9800 дод. 3041, e-mail: admin@svoboda-news.com

Керівник відділу оголошень – Марійка Осціславська (973) 292-9800 дод. 3040, Fax: (973) 644-9510, e-mail: adukr@optonline.net

Передплата – Марійка Пенджола 973) 292-9800 дод. 3042, e-mail: subscription@svoboda-news.com

КВІТЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ

Брат хліборобам

5 квітня 1882 року – готуймося до вже близького 130-річчя – народився В'ячеслав Липинський, український соціолог, політик і політичний теоретик, історіософ, державний діяч України часів гетьмана Павла Скоропадського.

Яскрава постать українського інтелектуального життя першої чверти XX ст. – суперечливої, славної і водночас безславної, доби української революції. Кожного разу, коли перед очима наступних поколінь постає особистість такого небуденного формату, як от В. Липинський, якась непрошена зніяковілість огортає душу, ятрить мимовільна, але невідступна незручність, ледве не сором за нашу історію – за таку нерівну, у страшних ямах і гострому камінні дорогу визрівання нашого народу у політично, культурно, релігійно консолідовану націю.

Якщо хтось знає, нехай скаже: чим можна пояснити цей абсурд – що за такої завидної кількости розумних, освічених, шляхетних, талановитих і патріотичних осіб доля України все ще нещаслива? І чому, коли зійдуться двоє розумних, освічених, талановитих і патріотичних українців, то розуму, освічености, талановитости і патріотизму не стає удвічі більше? Чому розум, освіченість і навіть патріотизм тягне їх у різні боки?

Ось візьмімо хоч би його, В. Липинського, і драматичну невписуваність створеної ним системи державотворчих ідей – наскільки шляхетної, настільки й обґрунтованої – у практичну політику тогочасної України. Хоч, здавалося б, хаотичний вир українських національно-визвольних змагань 1917-1921 років вельми потребував конструктивного, системного державницького мислення.

З безмежного потоку літератури про В. Липинського легко синтезується така відповідь: не міг він, поляк і ревний римо-католик, тобто людина, вже від самого виховання самоорганізована і самодисциплінована, вписатися у типову для українців атмосферу отаманщини, не міг ту стихійну революційну розхристаність сприйняти як вияв демократизму.

Отож прихильність В. Липинського-теоретика до монархізму, відтак і практична його участь в уряді гетьмана П. Скоропадського мала певні психологічні спонуки – цілком відмінні від спонук чільних українських діячів того часу, заблуканих в густому тумані соціялістично-федералістично-демократичних ідей.

Дуже ймовірно, що саме з польсько-католицького виховання, тобто з тієї ж психології походить проукраїнський політичний радикалізм В. Липинського як автора програми Української Демократичної Хліборобської партії.

На відміну від засад своєї попередниці, Української Демократичної партії, котра бачила Україну „як найширшу автономію" у складі федеративної Росії, УДХП чітко проголошувала остаточну національну відрубність від Росії і рух до незалежної Української держави. Поляк за походженням і українець за самоідентифікуванням, В. Липинський бачив і розумів Україну як щось цілком інше, ніж Росія, і цим різко вирізнявся на широкому тлі тодішнього „малоросійства", навіть серед так званої „провідної верстви".

Знов-таки, саме як поляк він інакше, ніж українці, навіть інакше, ніж Михайло Грушевський, розумів ролю й покликання тієї верстви. За М. Грушевським – історію творить народна маса, за В. Липинським – так, маса, але витворена нею історія матиме об'єктивну вартість лише у випадку, коли ту масу організують і спрямують особистості, котрі самі вже організовані і спрямовані. Серед прикладів, поданих В. Липинським, – польський шляхтич Станіслав-Михайло Кричевський, пізніший чигиринський і київський полковник, що став на бік Богдана Хмельницького в українській національно-визвольній війні проти Польщі, Росії і татарського Криму.

Свою концепцію майбутньої України як гетьманської монархії В. Липинський виводив з тих найуспішніших етапів української історії, коли на чолі народу стояли мудрі і вольові князі та гетьмани. Проте, його несприйняття Центральної Ради, а відтак – близька співпраця з гетьманом П. Скоропадським у 1918 році також глибше осягаються через психологічну мотивацію.

Згадаймо, що Центральна Рада скасувала право приватної власности на землю, а біографічно це не могло не заторкнути боляче В. Липинського, сина закоріненого в українську землю поміщика в Затурцях на Волині. Зберігаючи свою польськість і віру, родина Липинських вже не чулася чужою в українському етнічному сердовищі, щиро віддячувалася Волині повагою до довколишньої людности, до звичаєвої культури українців.

І не випадковим, а таки успадкованим від родини було у В. Липинського почуття обов'язку перед Україною. Але та обставина, що з усіх братів і сестер тільки він один перейшов до українства, підсвідомо, можна припустити, змушувала його оглядатися на родину й хотіти, щоб незалежна Українська держава, ідеологом якої він був, не заподіювала ніяких прикрощів його братам і сестрам, спадкоємцям пана-землевласника.

Втім, знайдеться там, мабуть, і глибший мотив – щирий пієтет перед хліборобським суспільним станом України, перед „земельною аристократією", котра на основі свого глибинно-етнічного „я" повинна була, на думку мислителя, інтеґрувати в українську політичну націю всіх громадян на території країни.

Найзнаменитіша праця В. Липинського „Листи до братів-хліборобів" пройнята майже релігійною вірою в хліборобську місію Української держави, бо „тільки єдиний хліборобський, до землі міцно прив'язаний і з рільничої продукції, а не з політики, живучий клас заінтересований кровно – житям, а не словами – в існуванні власної, незалежної Української Держави".

П. Ч.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

У пам'ять про Галю Герелюс

У невеликому селі Ілавче в Теребовлянському районі, що на Тернопільщині, на початку 1990-их років тяжко занедужала молоденька Галя Герелюс. Що не робили лікарі, але все було марно. Єдиною надією батьків на врятування донечки було лікування в Німеччині. А на це потрібні були немалі гроші. Односельці першими відгукнулися і почали збір фондів в надії на порятунок. До доброї справи долучилися мешканці сусідніх сіл і містечок. З часом приєдналися мешканці всієї Тернопільщини. Майже пів року хвора разом з мамою Олею перебували в Німеччині.

Опікувалася ними гостинна родина Петера Реґера і вся велика громада християн віри євангельської міста Білефельду. Лікарі робили все можливе, щоб врятувати українку. Але, на жаль, привезли її досить пізно, і тому не судилося їй вижити. Тяжко переживали це і родина, і односельці, і німецькі друзі.

В пам'ять про Г. Герелюс в Німеччині був створений доброчинний фонд „Білефельд". Очолив його П. Реґер. І ось вже 16 років цей фонд опікується селом Ілавче, повністю утримує сільську лікарню, яку мали зачинити. Лікарня, дякуючи німецьким доброчинцям, має справжній европейський вигляд. Працюють тут молодий лікар Орест Куленич з дружиною Лесею з Луцька. Допомагають йому медики Ірина та Сергій Денищуки, що приїхали з Рівного.

Добра слава про молодих лікарів і доброчинну лікарню веде сюди хворих з різних куточків Тернопільщини і сусідніх областей. Медичний персонал кваліфікований і доброзичливий. Німецькі друзі допомагають громадським організаціям інвалідів і багатодітним сім'ям.

Фонд „Білефельд" дарує лікарням сучасне медичне обладнання і необхідні для лікарень речі догляду та гігієни хворих. Кожного літа для дітей з проблемами здоров'я з малозабезпечених сімей і багатодітних проводяться оздоровчі християнські табори. До благодійної діяльности мешканців Білефельда приєдналися доброчинці з Герфорту, Міндену, Фрайбурґу.

У 2010 році відпочинковий табір був особливий. Два тижні у дві зміни разом з дітьми малу змогу відпочити і батьки. 150 родин долучилися до діяльного милосердя, познайомилися з добродіями з Німеччини, зав'язали дружні людські стосунки з німецькими родинами.

Так світла пам'ять про молоденьку українку проросла квітами добрих справ доброти і милосердя.

Надія Кучер,
Тернопіль

Надійшли листи про Україну…

Останнім часом у редакційній пошті переважають листи, сповнені тривоги за дальшу долю України.

Юрій Кравчук з Вільмінґтону, Делавер, у листі „Корінні українці, Україна є ваша!" докоряє українським урядовцям за те, що навіть маленький Ліхтенштайн має більше поваги в Европі, ніж велика Україна. Причину цього автор листа вбачає у тому, що у структурах влади дуже мало корінних українців, а переважають приходьки з Росії. Байдужі до майбутнього молодої держави, вони дбають лише про себе. маючи високі платні, безкоштовні помешкання і можливість красти і брати хабарі.

Богдан Боднарук з Товариства української мови в Чикаґо прислав копії двох листів з України. 76 учасників зборів з вшанування пам'яти Героїв Крут, що відбулися у Рівному, звернулися з листом до міського голови Запоріжжя Олександра Сіна і редакції газети „Голос України" з протестом проти відновлення пам'ятника Йосифові Сталінові, знищеного патріотами в цьому місті.

В другому листі учасники літературних читань в Рівному поставили свої численні підписи під листом до міського голови Лисичанська і до редакції газети „Факти", у якому протестують проти закриття української школи в Лисичанську.

До історії бою 29 січня 1918 року біля станції Крути звернулася у своїй статті **Катерина Ткачук** з Ворену, Мишиґен. Докладний опис цієї трагічної події варто використати на шкільних лекціях з історії України.

Говорили мені тато...

У цьому якраз році, в свято Вознесіння Господнього, промине 65 років, коли прийшло польське військо спалити наш рідний Улюч. Спалити лише з тієї причини, що він був свідомий свого українства.

Нелегко було злочинцям в один день спалити чудовий і великий Улюч. Щойно третім разом довершили свій ганебний задум. Коли почали його палити, люди розбігалися, куди хто. У кого була родина в околишніх селах, той пішов до родини. Інші в лісах і горах поробили собі тимчасові хатинки, в яких крилися від дощів і злих людей, вірячи, що там можна буде дочекатися кращих часів.

Не всім з моєї родини вдалося втекти від того лихоліття. Як потім розповідали мені тато й мама, в час одного з нападів на село польське військо вбило наймолодшого брата моєї матері Миколу, називали його – Никольо Куликів. Мав він в час смерти десь несповна 20 років.

З оповідань родини і знайомих, між іншими – подружжя Софії і Ярослава Холявків з Улюча, знаю, що мій вуйко Микола Кулик писав вірші. Колись, коли я був в Улючі, коли ще жила татова сестра Софія, вона показала мені місце на горі Дубник в Улючі, де біля церкви є могила вуйка Миколи.

Ця церква стоїть донині і є найстарішою дерев'яною церквою на території Закерзоння, а тим самим – у межах нинішньої Польщі. В минулому році відзначено її 500-річчя.

Згорів Улюч. В забуття відійшли, разом з улючанами, подробиці пережитих трагедій, згоріли і вірші мого вуйка Миколи. У цьому 2011 році улючани відзначатимуть 65-річчя загибелі нашого українського села. Хто тільки зможе, в кого в грудях продовжує жити іскорка любови до свого рідного, приїжджайте на ті сумні святкування до Улюча. Будьмо разом хоч один день у році на попелищі рідного села.

Як говорив мені тато, поляки і українці перед війною жили між собою в мирі, та й у час німецької окупації ніякої ворожнечі в селі не було. Одні одним в міру своїх можливостей допомагали перетривати лихоліття. Раптом до села прилетіла чутка про наближення польського війська. Невдовзі вже було чути постріли з карабінів. Хто що міг, брав у руки і втікав до лісу. З дітьми, з коровами, з кіньми. Також і мій батько зі своєю кобилою і жереб'ятком зібрався втікати до лісу.

Разом з ним була моя найстарша сестра, 11-річна Ольга. Мама, вагітна мною (я народився у серпні 1946 року), і друга моя сестра Ганя, якій було дев'ять років, вже раніше втекли до лісу. Татові втекти не вдалося.

Разом з кіньми і малою Олею поляки схопили його вже біля лісу і привели на площу Улюча. На цій площі вже було багато впійманих і багато польського війська. Сестра моя Ольга стояла біля тата і плакала, благаючи жовнірів, щоб відпустили тата.

Один з жовнірів відштовхнув сестру, тата вдарив прикладом карабіна і сказав до другого жовніра, показуючи на мого тата: „Відведи його набік і вбий". Сестра почала кричати, скільки в неї було сили. На той її плач і крик прийшов хтось з польських командирів та питає : „Що сталося?".

Жовніри відповідають: „Ми схопили бандерівця". І показують рукою на мого тата.

Тато стояв і мовчав. З лиця в нього стікала кров. Командир пильно довивсь на тата, а відтак питає жовнірів: „Чи мав він біля себе карабін?".

Ті говорять: „Ні, не мав". Той далі вивідує: „А мав він набої?". Вояки заперечують. Командир, вже досить знервований, питає: „То, може, він мав якусь іншу зброю?". Жовніри знов кажуть: „ Ні".

Тоді командир звернувся до мого тата: „Чий це кінь?". „Мій".

„А лошатко чиє?". „Моє". „А чия дитина?". „Це моя доня".

Тоді командир вийняв з кобури пістолю, підійшов до того жовніра, який казав вбити тата, приставив пістолю йому до голови і сказав:

„Ми посилаємо вас наводити лад і порядок на тих землях, а ви хочете вбивати невинних людей? Якщо ще раз повториться щось подібне, то вб'ю кожного з вас, як лютого пса!".

Все це тато мені розповів, коли я став дорослішим хлопцем, який вже розумів, що таке добро, а що – зло. „Знай, сину, що поляки вбили твого вуйка. Хотіли і мене вбити. Але знай також, що інший поляк врятував моє життя".

І тато завжди повторював, що в кожному народі є люди і є „людці".

Василь Шляхтич,
Зелена Гура, Польща

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

„Весняна зустріч" зібрала 14 тис. дол. на „Вовчу Тропу"

ВИПАНІ, Ню-Джерзі. – Понад 270 жінок відзначили перший день весни імпрезою „Весняна зустріч", яка відбулася 20 березня в Українському Американському Культурному Центрі. Ця імпреза, квитки на котру були заздалегідь випродані і котра і складалася з обіду, льотереї та показу моди, була призначена на збір грошей на потреби пластового табору „Вовча Тропа"в Іст-Четгемі, Ню-Йорк.

„Весняну зустріч" запланував, організовав і провів пластовий курінь „Чортополохи", під керівництвом співголів Ліди Левицької і Каті Стецюк. День почався о 1-ій год. по полудні продажем льотерейних квитків та перегляду більш як 40 подарункових кошиків, які були розіграні пізніше того дня.

Коли гостей запросили в залю, вони побачили гарно накриті столи у фіолетових фарбах куреня „Чортополохи". Фотографії таборовиків з „Вовчої Тропи" були на кожному столі і вивішені в рамках по стінах – як пригадка про те, що збір грошей був на корисну ціль.

Надя Нинка, курінна „Чортополохів", привітала гостей та подякувала їм за чисельну участь і щедру підтримку цього заходу. Перед обідом курінна запросила усіх заспівати молитву „Отче Наш".

Показ моди почався при каві і солодкім. Карен Антонеллі, власник підприємства, „Karen's Boutique, the Place for Women with Style" у Спринґ Лейк, Ню-Джерзі, пояснювала весняну моду. Модельки користувалися спеціяльно збудованим для цієї події підвищенням, що дало для гостей можливість доброго огляду. Моди включали все – від повсякденного одягу до вечірнього, і також різні додатки, прикраси. Всі представлені моди були на продаж, і багато хто з гостей скористався з такої нагоди.

Після показу моди Христя Храплива, голова комітету льотерії, виголошувала виграшні квитки. Понад 40 подарунків було розіграно, кожен подарунок вартістю 150 дол. і більше. Подарунки включали модерні кававарки, ювелірні вироби, парфуми, цифровий фотоапарат, посуд, комп'ютер, телевізор, тиждень відпочинку в Сен-Мартен, діямантові кульчики і багато, багато іншого. На закінчення Дарка Темницька, голова Окружної таборової комісії (ОТК) „Вовчої Тропи", подякувала усім гостям за їхню підтримку і пригадала, скільки вже років табір служить трьом поколінням пластунів: „Ваша присутність сьогодні дасть і наступним поколінням нагоду запізнати чар „Вовчої Тропи".

Завдяки щедрості поодиноких осіб і організацій, які пожертвували гроші або подарункові товари, подали рекляму в програмній книжечці, надали безкоштовні послуги, і всім гостям, які були присутні і купили льотерейні квитки, імпреза одержала чистий прибуток 14 тис. дол.

Курінь „Чортополохи" вручить ці гроші Дарці Темницькі, голові ОТК „Вовчої Тропи", на спеціяльній церемонії в квітні.

Надя Нинка

Члени пластового куреня „Чортополохи". *Фото: Петро Кордуба*

„Самопоміч" в Нью-Йорку відзначила своє 60-річчя

Почесна президія загальних зборів „Самопомочі", 20 березня.

НЮ-ЙОРК. – 20 березня Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" провела чергові загальні збори, на яких відзначила 60-ліття своєї діяльности.

Її гідна пошани історія почалася 19 травня 1951 року, коли, відгукуючись на потреби часу, 37 еміґрантів-членів Товариства Об'єднання Українців в Америці „Самопоміч" внеском 314 дол. 25 центів заклали підвалини української кредтитівки в Ню-Йорку.

Упродовж 60 років динамічне американське життя вносило свої корективи, диктувало стиль, засоби і досконаліші напрямні, проте незмінними залишилися принципи і критерії та головна мета – послідовно і віддано служити своїй громаді.

За цей час „Самопоміч" зміцнилася, якісно розвинулася, набула стабільности, авторитету, ставши одним з найбільших здобутків української громади.

Голова Ради директорів Любомир Зелик, привітавши присутніх, оголосив збори правосильними, оскільки зареєстровано 241 присутніх членів кредитівки, та запросив президента Богдана Курчака до ведення програмою.

Після молитви, проведеної о. Бернардом Панчуком, секретар Ради директорів Андрій Юзенів прочитав список членів, які відійшли у вічність 2010 року. Хвилиною мовчання присутні вшанували їхню пам'ять.

Відтак А. Юзенів прочитав протокол попередніх зборів.

Першим звітував президент кредитівки Б. Курчак. Після короткої історичної довідки він сказав: „Святкуючи 60-ліття, ми з пошаною оцінюємо засновників за їхнє бачення і розуміння важливости відродження українського кооперативного руху, за створення Кредитової Кооперативи як економічної бази сприяння фінансовому добробутові своїх членів і цілої спільноти". Далі звітодавець наголосив, що, незважаючи на складні економічні обставини в країні і в світі, кредитівка досягла рекордного рівня капіталу і прибутків та завершила рік загальною сумою активів 779.8 млн. дол. тобто зросла на 52.7 млн. дол. (7.3 відс.) у порівнянні з 2009 роком. Чистий прибуток становив 7.7 млн. дол. (6.1 млн. дол. у 2009 році).

Станом на 31 грудня 2010 року кредитівка начисляла 14,550 членів, і була визнана провідною у семи категоріях – за статистичними даними американської кредитної індустрії, опублікованими фірмою „Callahan & Associates", та однією з найкращих серед американських кредитних спілок за розміром активів. Кредитівка посідає 233-тє місце з 7,600 кредитних спілок США.

Президент розповів про співпрацю з громадою, висловив вдячність членам Ради директорів та працівникам і закінчив словами: „Ми вважаємо нашим обов'язком сприяти збереженню та збагаченню духовних і матеріяльних надбань для майбутніх поколінь".

Щедрими оплесками громада дякувала своєму проводові за високий рівень професіоналізму і організаторський талант, за приязну атмосферу і популярність кредитівки.

Далі звітували секретар Кредитового комітету Володимир Саф'ян і голова Контрольної комісії Юрій Яримович, який вніс пропозицію про уділення абсолюторії. Зачитані звіти присутні схвалили оплесками.

Б. Курчак представив гостей і членів президії.

Привітали кредитівку з 60-літтям представники дипломатичного корпусу України. Надзвичайний і Повноважний Посол, Постійний Представник України при ООН Юрій Сергеєв звернувся до присутніх словами:

„Постійне Представництво України висловлює особливу подяку вашій організації та численним представникам української громади за доброзичливу співпрацю, а також за допомогу у проведенні різноманітних численних заходів, благодійних акцій, що мали місце як в штаб-квартирі ООН, так поза її межами. Своєю професійною та наполегливою працею ви створюєте умови для стабільного розвитку інвестицій, впровадження сучасних та ефективних методів господарювання, вирішення важливих соціально-економічних завдань. Користуюся приємною нагодою ще раз подякувати вам за дружню і доброзичливу співпрацю та засвідчити готовність до її продовження у майбутньому".

Вітаючи зібрання, Генеральний консул України в Ню-Йорку Сергій Погорельцев підкреслив, що кредитівка стала надійним партнером, потужною фінансово-кредитною організацією в США, і поводомив про „державну програму співпраці з закордонними українцями на період до 2015 року, про надання через цей механізм адресної допомоги, у першу чергу, найменш забезпеченим закордонним громадам та культурним і освітнім проєктам, які особливо потребують державної підтримки з боку України, що сприятиме дальшому розвиткові дружніх взаємин між Україною і США".

З 60-літтям щиро вітали провідники українських кредитівок: голова Ради директорів Централі Українських Кооператив Америки Богдан Ватраль, голова Української Світової Кооперативної Ради Ігор Ляшок, голова Ради Дирекції Федеральної Кредитової Кооперативи СУМА, Йонкерс, Андрій Горбачевський, голова Ради Директорів Української Національної Федеральної Кооперативи Володимир Поливко, а також президент Головної Управи Об'єднання Товариства Українців в Америці Самопоміч Орест Лопатинський, голова Об'єднання Товариства Українців в Америці „Самопоміч", відділ в Ню-Йорку Наталія Дума.

Далі прийшов час на вибори. Орест Кебало – голова Номінаційної комісії (Любов Волинець, Наталія Соневицька – члени) оголосив список кандидатів до Ради директорів. На наступну трирічну каденцію одноголосно обрано нового члена – Марка Баха і переобрано двох – Катерину Попович та Ірену Чабан.

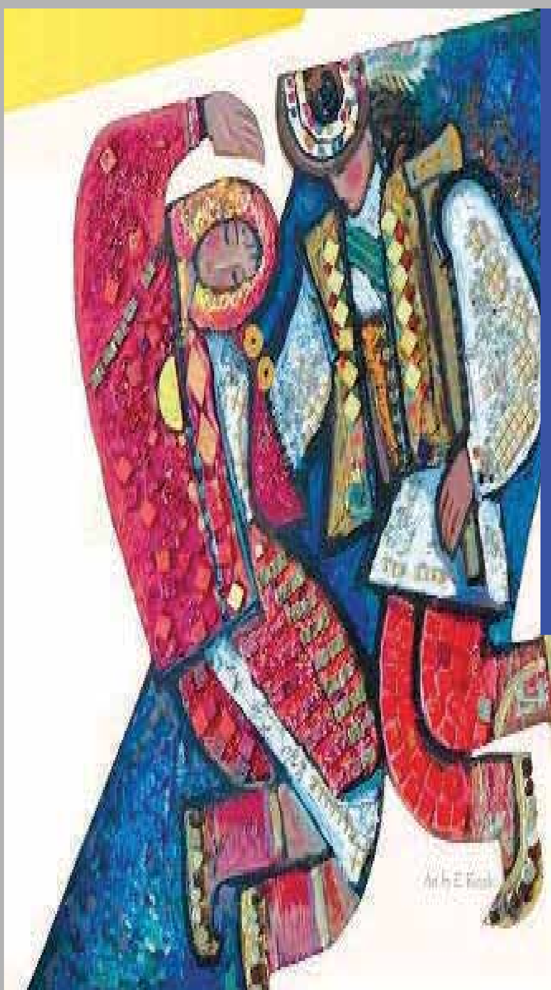
Президент повідомив, що цього року закінчується каденція голови Ради директорів Л. Зелика, який упродовж 38 років, не шкодуючи часу, був відданим членом Ради директорів. Бажаючи щасливого довголіття, Б. Курчак вручив йому почесну грамоту кредитівки. У відповідь Л. Зелик з притаманним йому почуттям гумору поділився своїми спогадами.

До мікрофону один за одним підходили представники і провідники українських установ, молодіжних організацій, мистецьких колективів, вітали з ювілеєм, бажали наснаги та успішного майбуття.

На завершення зборів о. Юрій Базилевський прочитав молитву.

У просторій залі школи св. Юра, яка була заповнена вщент, учасників зборів чекав святковий обід.

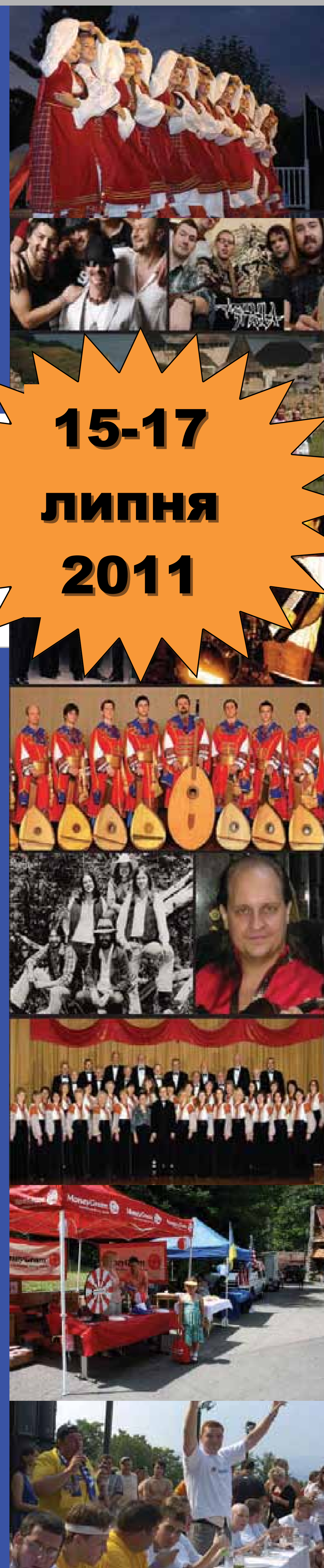
Ірена Чабан

15-17
липня
2011

Soyuzivka

HUDSON VALLEY
BY LEXINGTON

СЕНЬЙОРИ УНС ТА ДРУЗІ!

З'ЇЗД СЕНЬЙОРІВ УНС ВІД 12 ДО 17 ЧЕРВНЯ 2011 Р. НА СОЮЗІВЦІ

Замовляйте кімнати вчасно на З'їзд Сеньйорів, який відбудеться на Союзівці, починаючи від неділі по полудні з реєстрацією при вині та сирі до п'ятниці по полудні з обідом. Побут на Союзівці включає 5 нічлігів, харчування від понеділка зі сніданком до п'ятниці з полуденком, бенкет, доповіді, розвагові програми та податки і чайові.

Члени УНС – Одна особа $475, дві особи в кімнаті по $405 від особи.
Один вечір за особу $120, дві особи в кімнаті по $97 від особи.

Не члени УНС – Одна особа $525, дві особи в кімнаті по $420 від особи.
Один вечір за особу $125, дві особи в кімнаті по $105 від особи.

Бенкет і програма в четвер, 17 червня 2011 р. Тільки $35 від особи.

Просимо замовляти кімнати на СОЮЗІВЦІ вчасно на тел.: 845 626-5641.

Місця є обмежені, по можливості контактуйтеся з місцевими клюбами сеньйорів для замовлення спільних автобусів.

За дальшими інформаціями просимо звертатися до Оксани Тритяк

на тел.: 973 292-9800 x 3071

Заохочуємо Вас запросити Ваших друзів на з'їзд.

Ми гостям раді!

Співпраця Фундації „Україна-США" та Української Американської Координаційної Ради

Едвінс Сноре (в центрі) з співробітниками і друзями Фундації „Україна-США" та Української Американської Координаційної Ради.

ВАШІНҐТОН. – Спільні цінності і спільну працю мають дві відомі організаці – Фундація „Україна-США" та Українська Американська Координаційна Рада (УАКРада).

Основними цілями Фундації – недержавної неприбуткової організації, заснованої у 1991 році, – є сприяння розвиткові демократії, просування ринкових реформ та підтримка прав людини в Україні.

Протягом 20 років Фундація розробляє та впроваджує в життя маштабні програми, що охоплюють різні сфери реформування українського суспільства. У рамках однієї з таких амбітних програм українські законодавці та посадовці усіх рівнів отримують можливість відвідати США та відкрити для себе принципи американської демократичної системи. Останніми роками Фундація все частіше використовує новітні технології поширення інформації, зокрема інтернет-трансляцію, забезпечуючи, таким чином, більш широку авдиторію для своїх політичних, освітніх та культурних програм.

УАКРада, яка також має статус неприбуткової недержавної організації, є членом-засновником Світового Конґресу Українців. УАКРаду було створено у 1983 році з метою об'єднання американських громадян українського походження та українських американських організацій для спільної праці в інтересах усієї української громади США.

З моменту відродження незалежної України УАКРада спрямовує свої зусилля на розвиток взаємовигідних відносин між США та Україною. Інший важливий напрямок діяльности організації – підтримка культурних та освітніх проєктів, зокрема допомога в опублікуванні наукових досліджень з української тематики. Прикладом може слугувати підтримка публікації видання „Хроніка колективізації та Голодомору в Україні: 1927-1933" (спільно з Українським науковим інститутом Гарвардського університету).

Оскільки Фундацію та УАКРаду об'єднують спільні цілі та професійна та гуманітарна етика, вони працюють разом впродовж уже декількох років. Парадоксальним чином, погіршення економічної ситуації спрацювало на користь обох організацій. Об'єднання фінансових ресурсів та спільна праця над проєктами призвела до несподіваного результату: разом вони досягли більше, ніж якби працювали окремо.

Так, наприклад, 2 лютого цього року Фундація та УАКРада, за підтримки Українського православного катедрального собору св. Андрія у Сілвер-Спрінґу, Мериленд, організували зустріч представників опозиції у Верховній Раді України та співробітників недержавних організацій з місцевою українською громадою. Подібні неформальні зустрічі українських діячів та діяспори – чудовий спосіб обговорення сучасних проблем України.

Фундація „Україна-США" та УАКРада не тільки уважно відслідковують ситуацію в Україні, але й постійно розповідають про події української історії, особливо ті, що лишаються маловідомими широкому загалові, та ті, що навмисне приховувалися чи спотворювалися минулими та сучасними ворожими режимами. Збереження пам'яті про Голодомор 1932-1933 років та підтримка досліджень історичних причин геноциду, спрямованого проти українського народу, завжди були в центрі уваги організацій.

У цьому контексті цілком зрозумілою є й допомога латвійському історикові і політологові Едвінсові Сноре, авторові документальної стрічки „Радянська історія". У 2010 році він приїздив до Вашінґтону з презентацією своєї роботи.

Фільм Е. Сноре показує ідеологічну схожість нацистської та радянської систем та співпрацю цих режимів напередодні Другої світової війни. Архівні документи, використані у фільмі, доводять, наскільки значною була допомога Радянського Союзу нацистській Німеччині у організації Голокосту, та розкривають маштаби злочинів сталінського режиму в СРСР. Чимала частина фільму присвячена трагедії Голодомору.

Е. Сноре зміг не тільки привернути увагу громадськости до фільму, але й дав поштовх подальшому дослідженню звірств та злочинів, учинених проти людей у СРСР та Східній Европі за радянської доби.

У листопаді 2010 року Фундація організувала трансляцію лекції Тімоті Снайдера, професора історії Йєльського університету. Відомий фахівець з історії Східньої Европи Т. Снайдер презентував свою книгу „Криваві землі: Европа між Гітлером і Сталіним". В окремому розділі книги автор аналізує трагедію Голодомору, її історичні причини та наслідки. Ігор Ґавдяк, президент УАКРади, виступив модератором на цій презентації.

Нещодавно Фундація провела дискусію, присвячену Меморіялові жертвам Голодомору у Вашінґтоні, та його місцю у „ляндшафті пам'яті" американської столиці. Крім того, Фундація допомагала Євгенії Далас, яка пережила Голодомор, авторові англомовної книги „Одна жінка – п'ять життів, п'ять країн" (українською мовою ця книга вийшла під заголовком „Не вмирає душа наша. Доля сироти з українського Голодомору"), під час її зустрічей у Вашінґтоні.

Іншою важливою сторінкою діяльности УАКРади і Фундації стало надання гуманітарної допомоги західній Україні, коли та була спустошена повенями у 2008 році. УАКРада, Фундація „Україна-США", Українська Федерація Америки та Українсько-Американська Бізнесова Рада створили Фонд допомоги постраждалим від повені. Протягом 2008 та 2009 років було зібрано близько 40 тис. дол. Фонд вирішив спрямувати зібрані фонди на допомогу громаді селища Головецько Старосамбірського району Львівської области, яке найбільше постраждало від стихії, та купити автобус для місцевої середньої школи, у якій навчаються діти не тільки з Головецька, але й навколишніх сіл Ріп'яної, Дністрика, Смеречки, Бабина, Грозьова, Вицїва, Мшанця, Гвіздця.

Представники фонду обговорили свою пропозицію з директором Головецької середньої школи Іваном Гайдуком і, отримавши схвалення Міністерства освіти, придбали автобус, який уже працює і обслуговує понад 200 учнів.

Напрямок політичного розвитку та майбутнє України непокоїть усіх, кому небайдужа Українська держава, тому продовження співпраці УАКРади та Фундації „Україна-США" є надзвичайно важливим.

Нова програма „Україна-2020" – це спільна ініціятива Фундації „Україна-США" у Вашінґтоні та Інституту демократії ім. Пилипа Орлика у Києві. Її головною метою є підтримка европейської інтеґрації як головного завдання для України. „Україна-2020" покликана об'єднати представників урядів США та України, політичних експертів, підприємців, громадські організації та усіх, кому небайдуже европейське майбутнє України.

УАКРада братиме участь у здійсненні цієї програми, працюючи у складі Робочої групи з питань освіти та культури, яку очолює Посол Віліям Ґрін Міллер.

УАКРада та Фундація „Україна-США" закликають усіх, кому небайдужа доля України: приєднуйтеся, нам потрібна ваша підтримка. Якщо ви хочете й можете допомогти, звертайтеся за адресою: info@usukraine.org .

УАКРада

Президент Української Американської Координаційної Ради Ігор Ґавдяк вручає чек на 5,000 дол. президентові Фундації „Україна-США" Надії Мак-Коннелл. Зліва – віце-президент Фундації „Україна-США" Іван А. Кунь, праворуч – член виконавчого комітету УАКРади Ростислав Хомяк.

Авкціон в УІММ – приємний вечір на користь музею

ЧИКАҐО. – 8 березня в Українському Інституті Модерного Мистецтва (УІММ) відбувся восьмий річний авкціону, який в часі збігся з відкриттям нового фойє.

Президент музею Орися Косак-Кардоссо привітала всіх гостей, а було понад 100 осіб, і заохотила всіх брати участь у тихій та жвавій ліцитації. Гості мали нагоду послухати дуже приємну музику, покуштувати перекуски від Галі Федус, власниці ресторану „Шоколад", та спілкуватися з друзями та знайомими. Під час тихої ліцитації можна було придбати розкладені на столах картини і скульптури.

Голова дирекції УІММ д-р Павло Надзікевич у своїй промові розповів про діяльність музею за останніх 40 років та запрошував на вже заплянoвані нові виставки, концерти і літературні вечори, а також на святковий бенкет, котрий відбудеться 8 жовтня.

Д-р П. Надкзікевич від імені УІММ подякував Фундації Омеляна та Тетяни Антоновичів за щедру пожертву, завдяки якій музей переобладнав фойє та конференційну залю.

Д-р Андрій Левицький і д-р Ігор Воєвідка, котрі є членами дирекції Фундації, коротким словом привітали гостей. Відтак відбулося урочисте відкриття фойє.

Приємний вечір тривав під проводом авкціонера Данила Мельника. Гості мали нагоду придбати цінні картини і скульптури. Вечір закінчився жвавою ліцитацією під проводом колишнього стейтового сенатора Володимира Дудича.

Люба В. Маркевич

Союзянки готуються до Конвенції

Членки Управи Округи Союзу Українок Америки Ню-Джерзі.

ВИПАНІ, Ню-Джерзі. – Цього року Округа Союзу Українок Америки (СУА) Ню Джерзі стала відповідальною за організування XXIX Конвенції СУА. Вона відбудеться 27-30 травня, у готелі Hanover Marriott, 1401 Route 10 East, Whippany, NJ.

Конвенційний комітет невтомно працює над тим, щоб ця подія відбулася якнайкраще. Чотири дні будуть сповнені цікавими подіями, програма включає сесії, доповіді, обідні і вечірні мистецькі програми, виставки, відзначення молодих українських жінок за непересічні професійні осяги, крамничку з мистецькими виробами, а також конвенційний бенкет 28 травня.

27 травня, о години 7:30 вечора до учасників Конвенції СУА завітає журналістка з „Голосу Америки" Мирослава Ґонґадзе, яка матиме доповідь на тему „Права жінки". Переживши втрату свого чоловіка, вона на собі сповна відчула переслідування за правду, яку мужньо боронив Георгій Ґонґадзе.

СУА має довголітні розвинуті референтури – Стипендійну та Суспільної Опіки. Завдяки жертводавцям у співпраці із відділами та їхніми членами, Стипендійна акція СУА виплачує стипендії молодим людям, які здобувають середню освіту, а також студентам вищих навчальних закладів. Це допомога не лише Україні, але і українським студентам Бразилії, Арґентини і навіть США.

Не менш важливою референтурою є Суспільна опіка СУА. Всі роки свого існування СУА включався у допомогові акції для потерпілих від природних катаклізмів, школам, університетам, шпиталям, сиротинцям, людям старшого віку.

Не можна не згадати успішну діяльність Українського Музею в Ню-Йорку, існування якого започаткував СУА. Не перечислити всі цікаві виставки, різноманітні мистецькі курси, програми для молоді і дорослих, які відбуваються в Музеї.

Союзянки гордяться своєю організацією і прагнуть цю гордість передати новому поколінню. Вони вірять, що новообраний цьогорічний провід Союзу Українок Америки поведе організацію шляхом дальшого розвитку та всеохоплюючих осягів. То ж союзянки щиро запрошують громадянство підтримати СУА.

У справі білетів на бенкет просимо зголошуватись до голови Реєстраційного комітету Уляни Кобзар: (201) 438-1252 або електронною поштою: ulkakobzar@yahoo.com. За докладнішими інформаціями про Конвенцію просимо сконтактуватися з Ольгою Луків, головою Конвенційного комітету: (973) 376-4829 чи електронною поштою: olha@comcast.net, або з Ксенею Раковською, заступницею голови: (973) 762-7348, електронна пошта: kseniarako@aol.com.

Наталка Буняк

Події церковні...

(Закінчення зі стор. 5)

них з боку мирян має позитивний вплив на все суспільство.

Релігієзнавець Катерина Щоткіна у статті „Блаженніший Любомир Гузар: „Ми мусимо себе знову відкрити – як люди, які мають багато спільного" („Дзеркало тижня", 11 лютого) звертає увагу на надзвичайно високий авторитет, здобутий Патріярхом в українському суспільстві, яким цей непересічний діяч багато що поставив на свої місця і повернув речам їхню сутність, що „у світі напівправд... є справжнім дивом".

Наступництво інших Церков Володимирового хрещення також прийде відносно близьким часом. Рішення Патріярха є закономірним і добре вплине на розвиток еклезіології наступництва і на екуменічну перспективу.

Перед нами стоять питання: які засадничі підстави для самобутности мають Церкви Володимирового хрещення? Яке місце цих Церков у світовій спадщині християнства? Слушні питання, які ставить нам життя, ми самі повинні собі поставити для глибшого і субстантивного розуміння, що конче потрібне в умовах множинности віросповідувань.

Для глибшого запізнання з цими питаннями і проблемами справ може послужити двомісячник „Патріярхат", який від 2003 року виходить вже не в Ню-Йорку, а у Львові. Друковані в ньому статті писані доступною мовою і присвячені тим процесам, в яких всі повинні почувати себе активними учасниками.

Видавець журналу – Патріярхальне Товариство в США – поставив за ціль висвітлювати широке коло церковно-релігійної і громадської тематики для тіснішого ознайомлення з найважливішими аспектами церковного життя. Це спонукує суспільство до глибших, ясніших роздумів, до аналізи і дискусій щодо сьогодення і майбуття. „

Священик і поет – вірний син України

ПАРМА. Огайо. – 13 лютого у культурно-громадському центрі церкви Покрови Пресвятої Богродиці відбулися літературні читання на вшанування світлої пам'яті о. д-ра Степана Себастіяна Сабола, ЧСВВ, українського поета, відомого під псевдонімом – Зореслав, члена Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці.

Любомира Мичковська підготувала і прочитала доповідь про життя і громадську діяльність Зореслава, його поетичну спадщину, чим викликала глибоку зацікавленість у присутніх.

До участи у літературних читаннях прилучилися молоді декляматори Ірина Гап'як та Оксана Дроздовська, а також автор цього допису.

Народився С. Сабол 7 грудня 1909 році у Грушеві на Закарпатті в мішаній українсько-словацькій родині. Перші поетичні спроби припадають на 1920-ті роки, коли був ще студентом середньої школи. На той час на Закарпатті переважали мадярські та словацькі школи, тому юний автор опановував українську мову самотужки, читаючи твори Тараса Шевченка, Марка Вовчка, Івана Франка, Богдана Лепкого, Олександра Олеся. Також допомогли йому знайти шлях до українства наукові праці істориків та культурознавців Миколи Костомарова та Івана Огієнка.

У 1924 році він вступив до Василіянського монастиря у місті Мукачево. Відтак продовжує навчання у монастирях у Кракові, Лаврові та в Добромишлі. По закінченню студій повернувся до Пряшева, де розгорнув широку місійну, педагогічну та літературну діяльність. З 1928 року свої літературні спроби друкував вже українською мовою в українських виданнях Закарпаття та Галичини. Так народився український поет Зореслав.

Під цим псевдонімом в Ужгороді вийшла його перша збірка поезій під назвою „Із серцем в руках". „Львівський вісник" за грудень 1933 року писав, що ця збірка залишиться „вимовним літературним документом у всеукраїнському літературному процесі", і визначував Зореслава як справжнього поета. Тематично ця збірка є різнорідна і багата. Значну її частину складає патріотична лірика. Вірш „Молитва" звучить актуально й у наш час:

У люте время, в бурі люті
Пророків , Боже, зволь нам дати
Пророків, що на праві путі
Мілійони повели б забуті...
Від гір Кавказьких до Карпат.

Є у тій збірці й поезії на соціяльні теми, зокрема поема „Голод".

Я бачив, як у наші гори
Ішов могутній голод-цар.
Останнє зерно брав з комори
І сльози залишав у дар.

Проте найбільшу частину віршів займає релігійна лірика:

В моїй святині не зів'яне
Ранкова молодість віків
І з олтарів не перестане
Лунати мій величний спів.

Це була перша збірка віршів студента богословія у Григоріянському університеті в Римі, що з'явилася за один рік перед висвяченням

Портрет о. д-ра Степана Себастіяна Сабола на вечорі його пам'яті.

його на священика.

Вся поезія Зореслава – це поезія серця і глибокого почуття. Вона пройнята глибоким гуманізмом, надзвичайно чуйним сприйняттям природи, людського життя.

У 1936 році вийшла друга збірка поезій – „Сонце і блакить". Після її появи про Зореслава заговорили. Літературний критик д-р Володимир Бірчак писав: „Зореслав здобув собі новими мотивами, артистичною культурою і досконалою формою не тільки перше місце між поетами Закарпатської Руси, але вибився на одне з перших місць на Парнасі всеукраїнської літератури".

А відомий поет і критик Богдан Кравців такими словами характеризує збірки автора: „Діяпазон творчости Зореслава поширюється до тої міри, що в нього проявляються нотки пророка. Він вчуває і передбачує близькій прихід „східньодиких орд"... Цією візією ужгородський поет-чернець Зореслав поставив себе у славному ряді своїх великих попередників. Уродженець прекрасного карпатського краю, Срібної Землі, став без найменшого перебільшення, феноменом нашого національного й культурного життя. Поет Зореслав, він же о. Сабол, став духовником і сповідником, провідником і оборонцем розтерзаного, розпорошеного по світах, переслідуваного і так самовідданого українства".

У жовтні 1939 року молодий о. Себастіян, поет-лірик, був свідком здвигу Карпатської України і став капеляном „Карпатської Січі", що мужньо виступила в обороні батьківщини.

У 1948 року о. С. Сабол нелегально перейшов кордон до Австрії, відтак до Риму, де займався науковою працею і захистив докторат на тему: „Мелетій Смотрицький – визначний український полеміст".

У 1951 року виїхав до США і поселився у Дітройті, де продовжував місіонерську, наукову й літературну діяльність. У 1963 році появилася нова збірка вибраних поезій „З ранніх весен".

Л. Мичковська розповіла. що о. С. Сабола вона зі своїм чоловіком знала особисто. У той час він проживав у Клівленді, тому подружжя мало нагоду зустрічатися з ним і чути його цікаві розповіді.

У лютому 2003 року о. д-р С. Сабол відійшов у вічність.

По завершенню доповіді були прочитані зворушливі поезії Зореслава. „З гарячим серцем у долоні до тебе йду , народе мій", – так писав Зореслав, віддаючи себе на служіння Богові й Україні.

Віра Іваницька

Чи здатна ...

(Закінчення зі стор. 5)

баланс демократичних цінностей, який насправді для Европи є пріоритетний. Неправова держава, яка скочується і взагалі до поліційної держави, може мати лише єдиний гідний її простір – неміряну, жорстоку й бідну Азіопу.

Вочевидь, зберігаючи „політику окозамилювання" на европейському напрямку, надалі робитимуться спроби утворити якісь сеґменти „спільного простору" з Росією. І при цьому чиновники з обох сторін будуть по-шулерськи шантажувати одне одного – хто скільки вигадає. Спершу переможе в цій шулерській грі, як завжди, Росія. Далі, через довший або коротший час, ця система знову переживе імплозію. Це неминуче. І неминуче буде знову починати все спочатку. Перспектива безперспективности.

У цьому контексті – Україна є бомбою сповільненої дії для Европи. Щоправда, нині мало хто це усвідомлює. Сьогоднішня Европа, по суті, припинила ідеологічні боріння й сконцентрувалася на своїх економічних інтересах. Відтак у Західньому світі до влади прийшли політики здебільшого третьої чи й десятої категорії, які не розуміють, як слід, геополітичних векторів і ризикують – внаслідок своєї ідеологічної чи етичної байдужости – штовхнути Україну в ще глибшу трясовину.

Можна сказати, що Европа зараз має багатьох політиків-бюрґерів. Вона їх потребує. Демонстрацією цього стало обрання Катрін Аштон та Германа ван Ромпея на ключові посади в ЕС. Ці мляві дезорієнтовані політики й обрані для того, щоб вони нічого не робили! Це приклад того, як Европа, коли вважає за потрібне, „умиває руки". Але це завжди провокує сутичку між Европою та Америкою. Америка себе вважає Марсом, а Европу – Венерою. Америка практично каже Европі: ми будемо займатися геополітикою, а ви або нас підтримуєте, або перетворюйтесь на курорт.

І в цьому пляні такі політики, як непослідовний Ніколя Саркозі, трагікомічний Сільвіо Берлусконі чи аж занадто, як для Німеччини, невиразна Анґела Меркель, – влаштовують всіх. В італійців немає жодного поганого слова, яке б вони не сказали про Берлусконі, одначе ще досі його „не підважили" з влади. Це теж обличчя Европи, але – гіршої Европи. Це усереднена зрезиґнована Західня Европа, яка втомилася спонзорувати розвиток Східній Европі, дивитись крізь пальці на аґресію Росії і постійно розмотувати клубки її корупційних махінацій. Зрештою, ця Европа має також ісламську, а до деякої міри й китайську загрозу.

Втім, Европі не можна геть відмовити у послідовності. Европа віддавана прогнозована в цьому аспекті. Фактично Европа каже: „Якщо ви довели нам, що ви – наші, тоді забираємо вас, як прибалтів і поляків, а якщо ні, то самі винні". Европа може сваритися з поляками, скільки завгодно, але поляків не подолаєш – вони стоять на своєму і край. Більше того, ще пару років – і поляки в економічному пляні переженуть Італію, а за гарної динаміки можуть перегнати й Францію. Чому? Тому що це країна, яка послідовно й на усіх рівнях захищає свої інтереси. Це країна з консолідованою ідентичністю – і польською, й европейською. Тому подальшому зміцненню цієї ідентичности не можуть зашкодити жодні кризи, що супроводжують Польщу в цей період.

Звісно, Европі не вигідне об'єднання України, Росії, Білорусі, їй не вигідне поширення „русского міра". Адже „русскій мір" – це світ нестабільности, це експансія корупції, бандитизму, ксенофобії, неонацизму. Хтось каже, що проліферація ксенофобських сил у Росії – це взагалі репетиція путчу. Ці країни не здатні збудувати раціонально економічну систему, не здатні забезпечити людям комфортне безпечне життя. Тому час від часу витягають на світ Божий такий фетиш, який коаґулює лише найгіршу частину населення. От зараз неонацистський російський націоналізм й коаґулює найменш освічену і найбільш аґресивну частину російського населення. Периферійна Росія в страшному стані, але зате почуває себе частиною „великої Росії", тому задля зміцнення її величі можна далі жити без зручностей та задоволення нормальних людських потреб

В Україні теж не виключене наростання українофобії, а з нею разом і ксенофобії, – адже в Росії ці процеси вже вийшли з-під контролі. А хіба ж ми не „молодші брати", що мають наслідувати „старшого брата"?! Хіба ж ми зможемо обійтися без наці-скінів? А православний наці-скін – це скін усім іншим нео-наці.

На тлі усього, що відбувається, може так статися, що саме на невеличкі острівці української демократії ляже велика історична місія – зберегти Европі европейськість України. Як до певного часу Польща була більшим виразником европейської ідентичности, аніж часом та чи інша країна Европи, так і на нас зараз волею історії пересувається роля збереження ЖИВОГО, не бюрократичного СЕРЦЯ европейської демократії.

Зараз український інтеліґент робить те саме, що польський інтеліґент зразка 1960-их років, коли Европа ще й не думала про інтеґрацію свого східнього крила, а польські інтеліґенти вже мріяли про це і плянували. І тепер вже український інтеліґент, затято переконаний в европейських основах нашої культури, має часом набагато системнішу й послідовнішу позицію, аніж інтеліґент европейський. Іншими словами – ми, люди твердих проевропейських переконань, зараз більше віримо в Европу, аніж вона сама в себе.

Так от, коли у нас з'явиться достатня кількість таких українських інтеліґентів, здатних острівці демократії стягти у зриму реальну сутність, – тоді Европа визнає нас за „своїх" і розпочне не ухильно-бюрократичний, а реальний курс на інтеґрацію України.

„Ворон" – нова вистава мистецької групи „Яра"

НЮ-ЙОРК. – Від 8 до 24 квітня, у четверги, п'ятниці та суботи театр „Ля Мама" та Мистецька група „Яра" представлять „Ворон" – нове експериментальне дійство. Виставу створила йрежисер Вірляна Ткач спільно з мистцями з Америки та України за однойменним віршем Олега Лишеги та англійським перекладом, що В. Ткач зробила у співпраці з Вандою Фипс. Вірші О. Лишеги дуже шанують американські критики. Його збірка „Вибрані вірші Олега Лишеги" у перекладі автора та Джеймса Брасфілда отримала нагороду за найкращий переклад року від Пен-клюбу в 1999 році.

У виставі беруть участь Ендрю Колто, Шон Еден, Кат Ю та Марен Буш. Музика – Алли Загайкевич. Співають Авреля Шренкер та Еви Салінас Примак, рух – Шіґейко Суґа, світла – Давид Боніййо, костюми – Кейко Обремскі, проєкції Володимира Клюзка та Михайла Шраґи. Асистент режисера – Надія Татчин.

Виставу здійснено завдяки Федеральній кредитовій спілці „Самопоміч" Ню-Йорку, фондам штату та міста Ню-Йорка, численним друзям „Яри". Інформація про виставу є на сайті: www.brama.com/yara. Квитки можна придбати телефоном: (212) 475-7710.

Адреса театру: La MaMa ETC, 74 East 4th St., New York.

Неповторний стиль мистця Якова Гніздовського

27 січня 2010 року минуло 95 років від часу народження видатного українського американського мистця Якова Гніздовського. Мене з Я. Гніздовським єднала багатолітня тісна особиста дружба, він навіть зробив мене співвиконавцем своєї останньої волі. Свого часу Я. Гніздовський прислав мені копії сторінок з пекінського журналу з статтею про нього, і я вирішив згадати публічно про цей маловідомий факт з нагоди 91-го дня народження мого талановитого приятеля.

Напередодні своєї останньої виставки у Вашінґтоні Я. Гніздовський, який був моїм гостем, попросив кілька аркушів паперу, на яких написав про те, чому так мало людей зображено на його картинах. Він прочитав ці рядки наступного дня на відкритті виставки, а рукопис подарував мені. Про це теж мало хто знає.

Роман Ференцевич,
Вашінґтон

Про Я. Гніздовського – в китайському часописі

Від часу відходу Я. Гніздовського у засвіти прийшло нове покоління, яке з великим захватом відкриває для себе цього всебічно обдарованого майстра-маляра, гравера, творця сучасного іконопису, малої скульптури, кераміки, гончарства, книжкової графіки та книжкових знаків, поштових марок, гобеленів і проєктів українського шрифту.

Здавна мистецтвознавці і мистецькі критики наголошують на графічній творчості Я. Гніздовського, хоча насправді він залишив по собі більшу малярську спадщину, зокрема 432 найважливіші твори малярства, а різної техніки гравюр приблизно 377 одиниць. Таке хибне уявлення пояснюється дуже просто: влаштувати виставку графіки набагато простіше, ніж виставити малярські твори.

Прийнявши рішення присвятити своє життя живописові та стати незалежним мистцем, Я. Гніздовський пройшов через важкий період „бур і натисків", шукаючи свого власного неповторного стилю. В своєму автобіографічному есеї про ці часи він пише, що на нього мали вплив такі велетні малярства як Пітер Брейґель і Ель Ґреко, та Альбрехт Дюрер – у графіці.

Проте мало хто знає, що Я. Гніздовський все життя цікавився й досліджував японське ґраверство. Він відвідував Японію, його донька Міра вивчала японську мову і також кілька разів побувала в цій країні Вранішнього Сонця. Завдяки тому, що дереворізи Я. Гніздовського були включені у виставку американської графіки, яка об'їздила Японію, японці мали можливість ознайомитися з його творчістю. Ця виставка демонструвалася також в Індії, СРСР, у багатьох країнах Европи та в Південній Америці. Але, на жаль, вона не потрапила до Китаю через тодішні напружені американсько-китайські відносини. Це шкода, бо, як відомо, Китай є колискою дереворізу, починаючи від VI ст. н. е.

Та все ж китайські любителі графіки таки отримали нагоду дізна-

介绍美国版画家
雅克·涅兹道夫斯基

王惠民 / 美国麻省大学教授、版画家

自从世界第二次大战结束以来，美国艺术在世界艺坛，可以算是最活跃的。这并不是历史上偶然发生的现象。艺术与一个国家的文化和一个民族的民族性有密切的关系。有人说，美国是一个只有“将来”而没有“过去”的国家，是少年人的乐园，中年人的战场，老年人的坟墓，是冒险家的天堂，守旧派的地狱。这些看法虽然并不完全正确，可是也不完全错误。这种“日日新”的生活动力，促进美国“高技”的发展。艺术是一个最有敏感的文化表现工具，所以美国的艺术，在过去几个年代中比“高技”变化得更快。在五十年代、六十及七十年代，美国艺术的时风，几乎是每年都有新的变化。

文学和艺术是一种文化的“体”；科学及技术只是一种文化的“用”。“体”对一个民族文化的思维有直接的影响，若“体”不能迅速改进，思维也不能改进；思维不能迅速改进，新的创造也就无法加速进展。在这种空气里，文学及艺术的创造，只能在技巧上发展，而不可能有新的创造。这种新的创造不是“改瓶不换药”的“炒冷饭”的因袭仿旧，而是从旧有的传统中萌发出新的创造。最理想的艺术创造是有“体”也有“用”，中西融合，由旧的向新的发展，从而达到新的创造。这是我个人对艺术的看法，也是在美国三十余年来从事艺术、文学创作的认识。这也就是我要从这个观点来介绍美国版画家雅克·涅兹道夫斯基(JACQUES HNIZDOVSKY)的理由。

雅克·涅兹道夫斯基1915年出生在乌克兰，1949年移民到美国。幼年曾在华沙艺术学院学画，对版画极感兴趣，最敬慕十六世纪德国版画家丢勒及栋方志功的版画。1949年得明尼阿波利斯艺术学会的1950年展购买奖，1962年得波士顿展览第一名奖，1963年参加美国平面艺术旅行展览于苏联，1967年旅行展览于日本。中美正式建交以后，美国驻华大使馆在北京举行的旅行展览中也有他的版画。他曾在美国、法国、意大利及中南美洲许多国家举行个人画展，得到世界许多国家的好评和奖章，世界上许多美术馆也收藏他的作品。他不但创作了许多诗集的插画，也有好几个作家为他的作品写序，编印成版画专集。

雅克·涅兹道夫斯基平时很精细地观察自然界的一草一木、一禽一兽，然后用极精巧的技术刻制成版画，并自立一家。他很少以人物作主题，他说是因为他刚到美国，太穷，请不起“模特儿”(MODEL)。他的艺术观点是“一动不如一静”，一切都应当简化，“一粒沙中可存整个宇宙”。一个作家的思维及其表现均应当从最繁杂提炼到最简洁，最纯真的方式。在一个创造家的一点一线之间，均能体现这个创造家的人生哲学及内在的信仰，这样才能算是创造家，而不是

Сторінки китайського часопису з статтею про Якова Гніздовського.

(Закінчення на стор. 19)

Життя, віддане українському танцю

КІРОВОГРАД. – Громадськість міста 1 грудня 2010 року привітала почесного громадянина обласного центру, володаря почесної відзнаки „Честь і слава Кіровоградщини", Народного артиста України Анатолія Кривохижу з 85-річчям.

А. Кривохижа 40 років був художнім керівником Заслуженого самодіяльного ансамблю народного танцю України „Ятрань", з якого вийшла плеяда талановитих хореографів, потім – не менш знаменитого гурту „Зоряни". Він – один із засновників єдиного у своєму роді музею хореографічного мистецтва.

Шлях А. Кривохижі до танцю був непростим. В дитинстві він побачив виступ групи Миколи Анкудінова і загорівся мрією сценічного танцю. М. Анкудінов 10 років стояв на чолі розвитку хореографічного мистецтва краю – працював з дітьми, в клюбі „Металіст", його учні – найкращі танцівники поповнювали балетну трупу обласного музично-драматичного театру ім. Марка Кропивницького.

А. Кривохижа хотів записатися до танцювальної групи, але його батько, простий селянин, не сприймав танець як майбутню професію сина.

А. Кривохижа пройшов Другу світову війну рядовим вояком від початку до кінця. У шпиталі на території Австрії перед пораненими виступила концертна група, у складі якої були земляки-кіровоградці, вихованці М. Анкудінова. Ця зустріч остаточно вирішила його професійну долю.

Вчився і перші кроки у хореографії він робив далеко від дому – в Челябінську, Омську, Гомелі, Дніпропетровську. Тільки у 1957 році повернувся до Кіровограду і відразу почав працювати з танцювальною групою „Ятрань". Знайомство з Павлом Вірським, який запросив „Ятрань" до участи у Декаді українського мистецтва в Москві, круто змінило напрям творчих пошуків А. Кривохижі.

Вплив П. Вірського став визначальним у його творчому житті. Довелося прискіпливо працювати з фондами Інституту фолкльору та етнографії, розпитувати, переглядати старі записи. Створили оркестру і вокальну групу. У Києві радили позбутися обрядових елементів у програмі. Але „Ятрань", створений на базі будинку культури заводу „Гідросила", освоїв у танцях весь річний обрядовий цикл українського календаря.

Таку українську програму переглянув відомий майстер танцю Ігор Мойсеєв і почав готувати „Ятрань" до гастролей за кордоном.

Підготування тривало два роки. Гастролі пройшли тріюмфально в США, Канаді, Англії. Перший концерт відбувся у Ню-Йорку, в „Радіо-сіті". У газеті „Ню-Йорк Таймс" з'явилась рецензія: „Ми бачили ансамбль Мойсеєва з його експресією, ансамбль Вірського з його філософською розсудливістю, а в „Ятрані" є усе це, але з більшою природністю. І тому треба вважати цей колектив найкращим у світі".

А. Кривохижа припускає, що саме ця рецензія стало початком кінця „Ятрані": КҐБ не могло допустити такого українського тріюмфу. „Ятрань" десятки разів запрошували в Канаду, Японію, Італію. Але гурт 10 років був „невиїзним".

А. Кривохижа очолив молодий колектив „Зоряни" з обласної філармонії. І знову втілював фолкльорні, обрядові вокально-хореографічні сюжети. Ансамбль „Зоряни" називали театром пісні, музики і танцю.

Та на заваді стала фінансова криза 1990-их років. Артисти масово виїздили за кордон, щоб заробити собі на життя. Але „Зоряни", не в останню чергу завдяки ентузіязмові директора філармонії Миколи Кравченка, творчому запалові провідної солістки – Народної артистки України Антоніни Червінської вистояли.

„Зоряни" найближчим часом мають повторити гастрольне турне „Ятрані" – виступити в США. У Кіровограді побував колишній прихильник виступів „Ятрані" на американському континенті, художній керівник танцювального ансамблю „Волошки" Тарас Левицький, завдяки якому і став можливим цей проєкт. Одним із звершень А. Кривохижі стало створення Музею хореографічного мистецтва на хуторі Надія, у родовому гнізді засновників українського професійного театру, які, власне, й вивели український народний танець на сцену.

Народний артист України Анатолій Кривохижа.

Відомий балетмайстер Борис Кокуленко почав збирати експонати майбутнього музею. Народний артист України, голова Національної спілки хореографів Мирослав Вантух запропонував зробити музей всеукраїнським. Фактично у ньому зібрано експонати, які стосуються української хореографії усього світу. Сценограф Павло Босий розробив новий сучасний проєкт оформлення музею.

„Я займаюсь розбудовою музею ось уже п'ятий рік, – говорить А. Кривохижа, – і фактично цим живу".

А. Кривохижа зумів торкнутися глибинних сил народу, схованих у танці та пісні, і помноживши їх на власний талант та професіоналізм, досягти вершин.

Світлана Орел

Яків Гніздовський: „Чому на моїх картинах обмаль людей“

Слово на виставці творів мистця в Українському культурному домі св. Софії 7 квітня 1984 року

Мистець не повинен говорити, і це йому недвозначно дораджував Йоган Ґете: „Твори, майстре, а не говори“. Мистцеві передовсім незручно, а може, він й не повинен говорити про свої власні речі. Коли його твори не в силі встояти на своїх ногах, то ніяка красномовність їх автора не в силі підперти. Поза тим, як би мистець не намагався бути об’єктивним, він все одно буде дещо тягнути у свою сторону, а якби навіть не тягнув, то його професійний колеґа буде свято переконаний, що він таки тягне.

Я тут дозволю собі тільки дати відповідь на питання, яке мені часто ставлять – можливо, і тут хтось поставить: „Чому у моїх дереворізах, як також у новіших оліях, так мало людських постатей, а переважають звірята, дерева і ярина?“.

Це довга історія, і я постараюся тут коротко розказати про це. Може, це трапляється й іншим, але, коли я гляну назад, мені рідко довелося працювати над тим, чим в даний момент я був найбільш зацікавлений. Більшість моїх занять мені накидали обставини. Але я певний, що це так було не тільки зі мною.

Вже довгі роки залишився у моїй пам’яті образ молодої французженки, що сиділа у вузькому, виложеному білими кахлями заглибленні і вісім годин щодня продірковувала людям квитки до паризького метра. Ця позиція напевно не була її мрією і гарячим бажанням. Мабуть, більшість людей – хотять вони того, чи ні – змушена сидіти у подібних до паризького метра заглибленнях. Але дивно, я не жалію за тим, часом навіть радий і маю почуття вдячности обставинам, що штовхали мене у те поле, яке без того я, правдоподібно, ніколи б не знайшов. Це тільки підтверджує помічення, яке я вже давно зробив, що обставини часто більш піклуються нами, ніж наші найгарячіші бажання і прецизно обдумані пляни. Так було і з моєю звіринно-рослинною тематикою.

Моє навчання, перше у Варшаві, а потім у Академії мистецтв у Загребі, було стисло академічне. Людська постать була у центрі й академії, і моєї уваги. Я працював тоді тільки з моделями і я собі навіть не уявляв, що можна робити інакше.

Але коли кілька років після закінчення моїх мистецьких студій я переїхав у 1949 році до Сполучених Штатів Америки, і по році перебування у т. зв. місті-близняті (так американці називають міста Мінеаполіс-Сен Пол у штаті Мінесота), я переїхав до Ню-Йорку, то побачив, як важко мені дістати моделя (тобто натурника чи натурницю). Коли я бачив втомленого будівельного робітника, що розвалився на лавці сабвею (тобто метра), чи готового кожної хвилини засміятися гладко виголеного продавця, мене охоплювало непереможне бажання їх малювати. Але як мені підійти до них, коли в мене тоді не було ані грошей, щоб заплатити моделеві, ані достатнього знання англійської мови, щоб їм вияснити, що в мене було на думці?

Томпкінс-сквер, парк у східній частині долішнього Мангатену, міг був бути копальнею золота для мистця. Кожного соняшного дня були тут колишні танцюристи, правники, письменники і ті, що не змогли у нічому себе проявити. Вони сиділи, стиснені на лавках, стягнені до одного рівня, їхні розмови були тільки про лікарів і про медикаменти. Я пробував їх шкіцувати. Я робив це як тільки міг, дискретно, але я не міг перенести болячого виразу обличчя, якби хтось з них запримітив, що з нього хтось насміхається. Бо чого іншого хтось хотів їх рисувати? Вони навіть не припускали того, яка в дійсності краса була у їх стомлених обличчях і що хтось міг бути щиро захоплений ними.

На лавках можна було бачити не тільки найрізніші соціяльні верстви, але й представників прерізних націй. Тут були колишні державні мужі, прем’єр-міністри, амбасадори, полковники і генерали – тепер без армії і без батьківщини. Вони носили медалі, що їх здобули на полях бою, і мріяли про тріюмфальний поворот на батьківщину. Я не мав серця їх шкіцувати. Це було б для мене надто жорстоко уживати їх як анонімних моделей. Після такої деґрадації, якої вони зазнали, вони зробилися пересадно чутливими, вони стали насторожені і недовірливі. У всьому вони добачували конспірацію і змову. Коли б хтось з них зауважив, що його хтось шкіцує, він був би переконаний, що це підшитий під мистця аґент ворожої сили, післаний, щоб його викрасти і знищити.

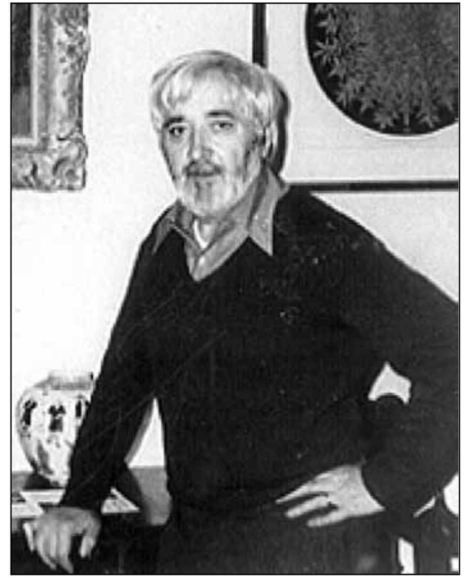
Раз я пробував просити одного нюйоркця на моделя, але моя спроба закінчилася цілковитою невдачею. Після того я махнув рукою і не робив більше ніяких спроб.

А була це людина похилого віку. Що за модель він міг би бути! Рембрандт напевно плакав би, якби його побачив. Жила ця людина тільки за рогом нашої вулиці у Бронксі (північна дільниця міста Ню-Йорку). Кожного соняшного дня він сидів на складаному, алюмінійовому кріслі перед шестиповерховим домом, у якому він, правдоподібно, мешкав. Він все був звернений в одну сторону і дивився в ніщо, а заразом немов би у вічність. Я зробив тверду постанову його за всяку ціну малювати. Переходячи, я його кожного разу поздоровляв, мені здавалося, що він також відповідав, а може тільки бурмотів щось невиразне. Так тривало може з місяць. Я був впевнений, що ми себе вже достатньо знаємо, що я вже не був для нього чужий, і що я зможу остаточно підійти до нього і з ним поговорити, чи він не міг би позувати мені до портрета. Я навіть мав уже готових кілька речень, у яких я хотів з’ясувати йому, що це діло не важке, що він не мусів би стояти, а сидіти, як він це робить тепер.

Я вже мав до подробиць обдуману позу, натягнене полотно, все готове до малювання. Я підступив до нього, сказав йому чемно, що я маляр і що я дуже радо малював би його, і чи він не був би так добрий посидіти мені до портрета. Його відповідь була нагла і рішуча: „Но, но, господар має малювати моє помешкання, я не хочу мати жодного діла з вами!“. Інші, що сиділи біля нього на таких же самих складаних алюмінійових кріслах, пробували його заспокоїти і пояснити йому, що я від нього хотів, але він не слухав їхніх вияснень, повторюючи все те саме „но“, тільки час до часу підносив голос, що скидався радше на свист. Перехожі задержувалися біля нас і за якийсь час оточили нас колом. І вони пробували вмішатися у справу, говорячи йому: „Ви красунь, молодець, мистець хоче змалювати ваш портрет“. Але він і їх не слухав, і все повторяв те саме, що це господар, а не він має малювати його помешкання. Він надто глибоко застряг у його власному, вузькому світі і з нього він був вже неспроможний щонебудь бачити. Він один з мільйонів нюйоркців, що не довіряють нікому і бояться один одного.

Це парадокс, що у такому великому місті, як Ню-Йорк, де від людей прямо переливається, майже неможливий контакт з людьми. Для мистця, зацікавленого людською постаттю, це творить великі труднощі. Мистець або змушений іти у природу і там шукати за моделем, або замкнути себе у свій внутрішній світ абстрактної думки.

Це й була моя болюча дилема, яка тривала довгі роки, у яких я бився з думками, котру з тих альтернатив вибрати. Але коли я почав все частіше іти в природу, то побачив, що і тут не було альтернатив. Бо мистецький твір включає в себе обидва елементи: і реальний, і абстрактний. Це тільки акцент на них змінюється: раз один, потім другий.

Яків Гніздовський (1973 рік).
Фото: М. Пизюр

У природі, між деревами, рослинами і звірятами, не було стільки проблем, скільки було з людьми. Мешканці Зоологічного саду у Бронксі, куди я все частіше заходив, не цікавилися, як це робили люди, моєю мистецькою орієнтацією, і вони зовсім не дбали про те, чи я був реалістом, експресіоністом, чи абстрактним мистцем. Вони були байдужі, коли я дав їм дещо пересадний вираз, не хвилювалися і не показували ніякого роздратування, коли завважили на моєму шкіцівнику, що вони не були такі молоді, як вони думали, що вони є. Крім того, як моделі, вони не вимагали багато, вони вдовольнялися горішками.

Коли ще звірята час до часу показували свої примхи, силуючи мистця чекати до часу, поки вони схотять співпрацювати й сидіти спокійно, то дерева і рослини були майже ідеальними моделями. Між ними і мистцем були цілковито гармонійні відносини.

Звірята і дерева початково були в мене тільки заміною людської фігури. Але коли й вони стали моєю другою любов’ю, я знайшов у них стільки цікавого і стільки краси, що вони стали майже моєю першою.

Неповторний...

(Продовження зі стор. 18)

тися про вершинний хист у цій мистецькій ділянці Я. Гніздовського. Пекінський квартальник „Бань Гуа І“ („Мистецтво дереворіту“) надрукував у ч. 9 за 1983 рік статтю ґравера і водночас професора Масачусетського університету Ван Гуйміна: „Знайомтесь з американським ґравером Жаком Гніздовським“.

У вступній частині статті Ван Гуймін зокрема пише: „Це не історична випадковість, що з часу закінчення Другої світової війни американське мистецтво відігравало якнайактивнішу ролю на міжнародній мистецькій сцені. (...) Мистецтво – незвичайно чутливий засіб культурного вислову і за останні десятиліття можна простежити більше змін в американському мистецтві, ніж їх було в ділянці „високої техніки“.

Далі автор подає стислі дані з біографії Я. Гніздовського, згадує, що його естампи виставлялись в американському посольстві в Пекіні, і продовжує:

„Гніздовський часто пильно вивчатиме форми природи, обстежуючи кожну рослину й дерево, кожного птаха і тварину. Згодом, з незвичайною майстерністю він вирізує свою ґравюру – і естамп готовий. Жак Гніздовський – справжній мистець, зобов’язаний усім сам собі. Він рідко вживає людину як сюжет. Причина в тому, каже він, що, прибувши до Америки, він був надто бідний, щоб наймати натурників. Згідно з його мистецькою філософією, всі речі повинні бути спрощені. Так, як увесь всесвіт вміщується в єдиній піщинці, так думки і вислови письменника повинні спрощувати навіть щось найскладніше до якнайяснішої, якнайпростішої і найчистішої форми. Того, хто може виявити свою життєву філософію і свою внутрішню правду між пунктирами і лініями, які він творить, можна справді назвати творцем, а не лише різьбярем „милих на вигляд невеличких речей“. Оскільки майстерність Жака Гніздовського в ґраверстві бездоганна і проста, він зосереджується на естампі як засобі вислову. Але він також довершений в малюванні олійними фарбами, розмалюванні кераміки і добре досвідчений в скульптурі. З своїм майже сорокалітнім стажем Жак Гніздовський – незаперечно сучасний ґравер sans egal (якому нема рівного)“ – підсумовує у своїй статті в пекінському мистецькому квартальнику проф. Ван Гуймін.

Центр провідництва ...

(Закінчення зі стор. 1)

елс з мерії Балтімора). Партнером фундації у Тексасі є молоде місто Лонгвю, зокрема Бред Бунт, директор Центру розвитку малого підприємництва при коледжі Кілґор, Реґіональна рада Української національної ліґи жінок у Дітройті, де гостей з України приймали Лідія Ячницька, Лідія Казевич, Лідія Таращук, Наталія Гевко, Софія Кошів та Віра Андрушків, Комітет міст-побратимів Бірмінґгему, Алабама, (почесний консул України Скоті Колсон – помічник посадника міста), Волтер Нан у Раді з питань міжнародних зв'язків штату Арканзо, Асоціяція міст-побратимів Арлінґтону, Вірджінія, та Івано-Франківська (місцевий координатор програми Христя Соневицька, президент Асоціяції Карл Ван Невкірк, Асоціяція міст-побратимів Чикаго і Києва (координатори Віра Еліяшевська та Віра Галицька, президент Джон Г. Джанета, Рада зовнішніх справ Кентакі та Південної Індіяни (керівники Бенджамін Джоунс та Мет Меден).

Державний університет Пенсильванії став координатором дещо іншого напрямку програми „Відкритий світ", а саме застосування передових технологій у сільському господарстві (давній прихильник фундації д-р Роксолана Горбова). Фундація має партнерські стосунки з Комісією з міжнародних зв'зків міста Спрінґфілд, Ілиной (координатор Алісія Еріксон).

У місті Де-Мойн,Айова, Фундації організовує візити учасників „Відкритого світу" разом з компанією ITEBS & Associates LLC (координатор Ен Шоде) та Асоціяцією „Штати-побратими Айови", на чолі якої стоїть Філ Латеса. Багато років Айова тісно співпрацює з Черкаською областю.

Довготривалі відносини пов'язують міста Синсинаті, Огайо, та Харків. Фундація допомагає цим містам підтримувати дружні стосунки з 1998 року.

У 2011 році Фундація ініціює нові партнерські відносини з Модесто, Каліфорнія, та графством Монтґомері, Меріленд, які приймали делеґацію урядовців з Хмельницької області.

Св. п. Богдан Скробут любив життя і людей

„Брати і сестри! Українці! Прошу, не будьте поодинці…", – цими рядками закінчується історична поема „Згуба волі" про Івана Мазепу, яку написав Богдан Скробут. 27 січня він помер у славетних Моринцях. Я познайомився з Б. Скробутом досить давно, в Смілі, де він відразу опинився в центрі політичного життя міста.

Відзначення сумних дат Голодомору 1932-1933 років, створення місцевої організації Асоціяції дослідників голодоморів, рух за перейменування вулиць, навіть надходження патріотичної літератури – все це робилося через нього.

Б. Скробут писав вірші – цікаві, проникливі, просякнуті любов'ю до рідної землі. „Коли я був малим і пас корову, то писав вірші, – розповідав Б. Скробут. – Списав три великих зошити і лише тоді відважився показати їх людям. Односельці мою творчість схвалили і порадили віднести доробок до районної газети. Я послухався. Похвалили і в газеті. Відібрали три вірші до друку, але сказали, що треба додати про партію і комсомол. Я так і зробив удома, а коли ще раз перечитав вірші, то спалив їх разом з усіма іншими. Лише в Сибіру повернувся до писання".

Народився Б. Скробут 18 жовтня 1946 року в селі Шманьківчики Чортківського району Тернопільської области. Вивчився на бухгальтера у сільськогосподарському технікумі і працював за спеціяльністю в колгоспі.

У 1971 році організував під час Різдвяних свят вертеп в рідному селі. Його ув'язнили на 15 діб, а в районній газеті, де не з'явилися його вірші, була вміщена стаття про вертеп – „Дикуни".

Після арешту Б. Скробута позбавили праці. Йому заявили прямо: твоє місце – за Уралом. 9 березня 1971 року його привезли в Якутію. Доля подарувала йому зустріч з видатним українським поетом-філософом Миколою Руденком. Це сталося у середині 1980-их років на Алтаї, біля села Майма, де Б. Скробут працював на будівництві електростанції , а М. Руденко відбував політичне заслання. Б. Скробут годинами розмовляв з старшим товаришем.

У віршах він писав:

Я українцем народився
Для України доживу.
Я з духом Волі поріднився,
Як вишиванка у канву.
Мій кожен нерв, клітини,
думи – блакитно-жовті,
І як струни, в моєму серці
і в душі,
В розмовнім слові і в вірші.
Так доля склалася у мене:
Проміряв зауральський світ.
Я ж дисидентом для системи
Неофіційно, з юних літ
За те, що вірив в Україну
На перехрестях всіх тривог.
Я Україну не покину
Нехай мені пробачить Бог.
І я не хочу в тихий спокій
В далекий невпізнаний світ.
Здобуте все в минулі роки
З бутона перевтілю в цвіт.
І буду, буду, вперто буду
Нащадкам стукати в серця.
Щоби вдихали в повні груди
Із творчим задумом митця!

Після розмови з М. Руденком Б. Скробут вирішив, що може прислужитися на ліквідації страшної техногенної аварії у Чорнобилі. Це рішення і призвело згодом до передчасної смерти від пухлини в мозку…

Опісля Б. Скробут поневірявся у рідній Україні. Хтозна, що було б з ним, якби Левко Лук'яненко не узяв його до себе помічником в Асоціяцію дослідників голодоморів. Відтоді домівкою Б. Скробута стала вся Україна, а товаришем, як і козакові, дорога. Він обійшов з просвітницькими лекціями рідну землю вздовж і впоперек, працюючи на українське майбутнє. І скрізь творив місцеві організації Асоціяції, скрізь знаходив небайдужих українців.

Б. Скробут ніколи не жалів себе. Якось на Полтавщині він говорив зі свідком Голодомору і все допитувався, чому голодні люди не повставали, не брали до рук зброю.

„А ти, Богдане, колись був голодний? – запитав старенький. – Якщо не був, то ти цього не зрозумієш".

Б. Скробут поїхав на закинутий хутір і не взяв з собою їжі. Через 17 діб він уже їв бруньки, гриз кору. Ослаб так, що попухли ноги. Збайдужів до всього.

Але зрозумів, що голодом можна покорити будь-яку націю…

У своєму останньому інтерв'ю на телебаченні Б. Скробут сказав: „Якби мені ще тих 20 років, які мають інші. Я зробив би дуже багато. Тому я хочу зараз зробити те, що в моїх силах…"

На жаль, хвороба виявилася сильнішою і жодного шансу йому не дала.

Так хочеться
ще користь принести.
Якби мене зумів хтось зрозуміти,
Я допоміг би хрест йому нести,
Всіма його турботами радіти.
Якесь у мене дивне відчуття,
Що ніби хтось мене десь розуміє.
О, Боже мій, прости за почуття
І дякую за всі розбиті мрії!
„Земля пером, нехай йому легка!"
Промовить хтось
в майбутні ще хвилини…
Та краще би перо із гусака

Богдан Скробут виступає в Смілі на віча-реквіємі з нагоди річниці Голодомору.
Фото: Олександр Вівчарик

І каламар з чорнилом із бузини.
І я в спочинку там би працював,
Холодним серцем
пульс Землі відчув би.
І час від часу звідти б диктував
Свою любов
з-під земляної тумби…

Б. Скробут дуже любив життя і людей. Може, тому так швидко знаходив друзів. За рік до смерти в одному з сіл Черкащини, допомагаючи знайомим на будівництві хати, майже повністю перерізав собі ноги. Нікого про це не повідомив, поки не почав ходити на милицях. Не хотів тривожити.

Після Нового року почав обдзвонювати друзів і знайомих. Прощався. Помирати поїхав у Моринці, де більше українського духу, природи. Йому там було добре, його там прийняли. Він був самотній, але він не був один. Він хотів усіх нас бачити згуртованими.

Олександер Вівчарик

Ділимося сумною вісткою, що 6-го березня 2011 р.
після короткої, однак тяжкої недуги, відійшла у вічність
моя найдорожча ДРУЖИНА

св. п.

ВАЛЕНТИНА ПАХОЛЮК

з дому ДУШКО

нар. 15 липня 1921 р. в селі Маливо, Західня Волинь.

Залишились у глибокому смутку:

чоловік – ЛЕОНІД
сестра – НЕОНІЛА ДІДУХ
племінниця – АЛЛА ҐОУЛД з дітьми ОСАННОЮ ҐОУЛД і АЛЕКСАНДРОЮ ШІНДЛЕР з мужем ОЛЕКСІЄМ
ближча і дальша родина та приятелі.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 11 березня 2011 р. в церкві св. Тройці при вулиці Брум в Ню-Йорку, а відтак тлінні останки покійної спочили при могилі батьків на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
св. п. ВАЛЕНТИНИ
буде відправленя ПАНАХИДА 10 квітня 2011 р.
після Служби Божої в церкві св. Тройці в Ню-Йорку.

Вічна Її пам'ять!

В НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
16-го квітня 2010 р.
НАЙДОРОЖЧОГО МУЖА, БАТЬКА, ДІДА, ВУЙКА, ШВАҐРА І КУЗИНА

св. п.

інж. РОМАНА ЧАВСА

сина св. п. о. Петра Чавса

будуть відправлені св. Літургії

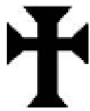
в церкві св. Апостола Андрія в Гемптонбурґу, Н.Й.
16 квітня 2011 р. о год. 11:00 ранку
та в церкві св. Юра в Ню-Йорку, Н. Й.
18 квітня 2011 р. о год. 9:30 ранку

Просимо про молитви.

Вічна Йому пам'ять!

Родина

Ділимося сумною вісткою з нашими близькими, приятелями й знайомими, що в неділю, 6-го березня 2011 р. відійшов у Вічність

св. п.

ТАРАС БУРИЙ

КОЛИШНІЙ ВОЇН УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ.

Хорунжий УПА під псевдом "Буркун" і Бунчужний Перемиського куреня УПА ком. Бурлаки. Приніс на Захід історичний денник, в якому описана діяльність Перемиського куреня і який опублікований в XIII-ому томі Літопису УПА.

Похоронні обряди відбулися у Клівленді в днях 11 та 12 березня 2011 року, а похоронено покійного на військовій частині УПА цвинтара св. Андрея Первозванного у Клівленді.

Залишив у смутку:
дружину Софію; дочок Дарію, Наталію з чоловіком Юрієм і Ліду з чоловіком Тарасом; внуків Тому, Миколу, Василя, Юрія, Андрея, Таню, Терезу, Данила, Марка та Олеся.
Син Мирон упокоївся в Бозі в році 1974.

Зі святими упокой, Христе, душу раба Твого, де немає болізні, ні печалі, ні зітхання, а життя безконечне. Сотвори йому, Господи, вічную пам'ять.

Ділимось сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що в понеділок, 21 березня 2011 р., відійшла у вічність наша дорога Мама, Бабця і Прабабця

св. п.

НАТАЛІЯ МАКАРЕВИЧ

з дому ГАЛУЩИНСЬКА

нар. 2 листопада 1915 р. в Україні у містечку Надвірна.

ПАНАХИДА і ПАРАСТАС відбулися у неділю, 27 березня 2011 р. в похоронному заведенні Quinn Funeral Home.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 28 березня 2011 р. в церкві Чесного Хреста в Асторії, Н. Й., а похорон на цвинтарі св. Андрія Первозваного в South Bound Brook, NJ.

Покійна залишила у глибокому смутку:

дочку – ОКСАНУ з чоловіком д-ром ЯРОСЛАВОМ СИДОРАКОМ
сина – д-ра БОГДАНА МАКАРЕВИЧА з дружиною ЛІДОЮ
6 внуків і правнуків та ближчу і дальшу родину в Америці, Канаді, Австралії й Україні.

Вічна Їй пам'ять!

Замість квітів просимо ласкаво складати пожертви на:

Церкву св. Івана Хрестителя (St. John the Baptist Ukrainian Catholic Church, P. O. Box 284, Hunter, NY 12442);
Пласт (Plast, Ukrainian Youth Organization, 144 Second Avenue, New York, NY 10003).

З Божої волі 25 березня 2011 р. відійшла у вічність на 90 році життя наша найдорожча Дружина, Мама, Бабця, Сестра і Тета

св. п.

д-р ДАРІЯ ЯРЕМКО

з дому КОВАЛЮК

нар. 13 лютого 1921 р. в Зібранівці, Івано-Франківщина.

Похорон відбудеться 13 квітня 2011 р. на цвинтарі Katolska Kyrkogarden, Solna, в Стокгольмі, Швеція.

У глибокому смутку залишилися:

муж - інж. ЯРОСЛАВ
дочка - ХРИСТИНА ДІДНЕР з мужем БЕНҐТОМ
син - д-р ЮРІЙ з дружиною МОТРЕЮ
внуки - МИХАЙЛО і МАРІЯ ДІДНЕР
- КАРОЛІНА і ЗАХАРІЙ ЯРЕМКО
сестри - д-р АННА ЛЯТИШЕВСЬКА з мужем д-ром ОЛЕКСАНДРОМ
- ІРИНА ІВАНЕЦЬ з мужем д-ром ЯРОСЛАВОМ
- МАРІЯ ТИМЯК
- ОЛЕКСАНДРА ЛОҐУШ
брат - інж. БОГДАН КОВАЛЮК з дружиною МАРІЄЮ
племінники - д-р АНДРІЙ ЛЯТИШЕВСЬКИЙ з дружиною ЗІРКОЮ
- д-р БОГДАН ІВАНЕЦЬ з дружиною ЛЯРИСОЮ
- д-р АДРІЯН ЛОҐУШ з дружиною ЕЛЛЕН
- д-р МАРКІЯН КОВАЛЮК з дружиною ҐІЛЄН і дочками ЕВОЮ та ЛЕСЕЮ
племінниці - д-р РОКСОЛЯНА ТИМЯК-ЛОНЧИНА з мужем д-ром ВАСИЛЕМ і дочками МАЛАНКОЮ та ІННОЮ
- МАЛАНКА КОВАЛЮК з мужем ВАСИЛЕМ, дочкою КАЛИНОЮ і сином ЗАХАРОМ
- д-р ТАНЯ КОВАЛЮК з мужем ЛІ, дочкою ЛЮБОЮ і сином ГРИГОРІЄМ
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді, Швеції й Україні.

Вічна Її пам'ять!

В пам'ять Покійної родина просить складати пожертви на стипендійний фонд ім. св. п. Меланії Ковалюк для студентів села Заболотівці (Львівська область), які студіюють українську мову та історію. Цей фонд зареєстрований Канадсько-Українською Фундацією (КУФ) в Канаді і ФУСША в Америці.

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок, 29 березня 2011 р. відійшла у вічність після довгої недуги наша найдорожча Сестра і Тета

св. п.

ЛІДА РОГОВСЬКА

з дому КУСЯКА

нар. 20 січня 1952 р.

ПАРАСТАС був відправлений в п'ятницю, 1 квітня 2011 р. в похоронному заведенні Kolodiy-Lazuta.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 2 квітня 2011 р. в Українській католицькій катедрі св. Йосафата в Пармі, Огайо, а відтак на Українському цвинтарі св. Андрія в Пармі, Огайо.

Залишилися у глибокому смутку:

сестра – ХРИСТЯ ПІХУРКО з мужем д-ром БОГДАНОМ і дітьми д-ром АДРІЯНОМ, ЛЕСЕЮ і АНДРІЄМ.

Вічна Їй пам'ять!
